

Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği

Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği 02 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31738 Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında: BİRİNCİ BÖLÜM...

Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği

Tarih: 2 Şubat 2022

Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği

02 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31738

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 28/7/2016 tarihli ve [6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu](#) uyarınca, uluslararası işgücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esasları, yetki ve sorumlulukları ve uluslararası işgücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; uluslararası işgücünü ve Türkiye’de çalışan, mesleki eğitim gören, staj yapan, sınır ötesi hizmet sunan veya bu kapsamda faaliyette bulunmak için çalışma izni ya da çalışma izni muafiyeti başvurusunda bulunan yabancılar ve bu yabancıları çalıştıran veya çalıştırmak üzere başvuruda bulunan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

(2) Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar ile uluslararası sözleşme hükümleri saklıdır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız çalışma izni: Yabancıya Türkiye’de kendi ad ve hesabına çalışma hakkı veren çalışma iznini,

b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

c) Çalışma izni: Bakanlıkça resmî bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye’de çalışma ve ikamet hakkı veren izni,

ç) Çalışma izni muafiyeti: Bakanlıkça resmî bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye’de çalışma izni almaksızın çalışma ve ikamet hakkı veren muafiyeti,

d) Elektronik tebligat adresi: 6/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Elektronik Tebligat Yönetmeliğine](#) uygun olarak oluşturulmuş elektronik tebligata elverişli tebligat adresini,

e) Genel Müdürlük: Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğünü,

- f) İkamet izni: 4/4/2013 tarihli ve [6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa](#) göre Türkiye'de kalmak üzere verilen izin belgesini,
- g) Kanun: 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununu,
- ğ) Kanuni çalışma izni süresi: Yabancının, kanuni yükümlülüklerinin yerine getirilmesi suretiyle çalışma izniyle çalıştığı süreyi,
- h) Kurul: 6735 sayılı Kanuna göre oluşturulan Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulunu,
- ı) Mesleki Yeterlilik: Bir mesleğe ilişkin yetkili otorite tarafından tanınmış bilgi, beceri ve yetkinliği,
- i) Ön izin: Yabancının mesleki yeterliliğine ilişkin ilgili kurum veya kuruluşun uygunluk görüşünü,
- j) Politika belgesi: Uluslararası işgücü politikasının belirlendiği belgeyi,
- k) Sınırötesi hizmet sunucusu: Türkiye'de geçici nitelikte olmak üzere herhangi bir hizmet sunumu amacıyla bulunan ve ücretini Türkiye'deki ya da Türkiye dışındaki bir kaynaktan alan iş ziyaretçisi, sözleşme karşılığı hizmet sunucusu veya bağımsız meslek mensubu yabancıyı,
- l) Sistem: Bakanlıkça kurulan Yabancı Başvuru, Değerlendirme ve İzleme Sistemini,
- m) Süresiz çalışma izni: Yabancıya, Türkiye'de süresiz çalışma hakkı veren çalışma iznini,
- n) Tanıtım Ofisi: Uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi, uygulanması ve izlenmesine ilişkin hususlar ile Genel Müdürlük tarafından belirlenecek diğer hususlarda faaliyette bulunmak üzere yurtiçi veya yurtdışında açılan ofisi,

o) Turkuaz Kart: Yabancıya, Türkiye’de süresiz çalışma ve ikamet hakkı veren, ilgili mevzuat hükümlerine göre yabancıнын eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına ise ikamet hakkı veren belgeyi,

ö) Türk dış temsilciliği: Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarını,

p) Uzun dönem ikamet izni: 6458 sayılı Kanununun 42 nci maddesi uyarınca verilen ikamet iznini,

r) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

s) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

ş) Yetkili aracı kurum: Nitelikleri ve görev çerçevesi yönetmelikle belirlenen ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uluslararası İşgücü Politikasının Belirlenmesi, Uygulanması ve İzlenmesi

Uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi ve politika belgesi

MADDE 5 – (1) Genel Müdürlük;

a) Kurul kararlarını,

b) Türkiye’ye nitelikli işgücü ve yatırımcının çekilmesine yönelik eylem, tedbir, proje, plan, program ile diğer ülke uygulamalarına ilişkin bilgileri,

c) Yurtdışından Türkiye’ye gelen ve Türkiye’den yurtdışına giden işgücüne ilişkin politika oluşturulmasına katkı

sağlayacak veri ve analizleri,

ç) Ulusal, bölgesel ya da uluslararası nüfus ve işgücü hareketliliği verilerini,

d) Türkiye ile kaynak ülkeler arasında mevcut veya muhtemel siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri,

e) Ekonomi ve işgücü piyasasına ilişkin mesleki, sektörel, bölgesel ve ulusal gelişmeleri ve ihtiyaçları,

f) Kamu kurum ve kuruluşlarınca oluşturulan politika belgesi, karar, eylem ve tedbirleri,

g) Yabancı devletlerle yürütülen ikili ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri,

ğ) Milli güvenlik, kamu düzeni ve kamu sağlığına ilişkin hususları,

h) Uluslararası işgücü politikasının uygulanmasında ortaya çıkan hususları,

ı) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile ikili veya çok taraflı anlaşmalarda yer alan hak ve yükümlülükleri,

ve benzeri hususları dikkate alarak politika belgesi hazırlamaya ve bu belgede değişiklik yapmaya yetkilidir.

(2) Genel Müdürlük, milli güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak üzere; politika belgesinin hazırlanmasında kullanılmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden görüş, bilgi ve belge talep edebilir.

Uluslararası işgücü politikasının uygulanması

MADDE 6 – (1) Uluslararası işgücü politikası temel olarak;

a) Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu işgücünün öncelikle yerli işgücünden karşılanmasına yönelik geliştirilecek politikaların yanı sıra ulusal istihdam politikalarının sürdürülebilirliğini

bozmadan, yerli ve yabancı işgücü dengesinin kurulması nitelikli yabancı işgücünden de yararlanılması,

b) Eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı ile stratejik öneme haiz herhangi bir alanda öne çıkmış yüksek nitelikli yabancı işgücünün ülkemize kazandırılması,

c) Yatırımın büyüklüğü, istihdama ve ekonomiye katkısı, istihdam düzeyi, ihracat tutarı, faaliyet gösterilen bölge, il veya sektöre katkısı ve benzeri hususlar gözetilerek yüksek nitelikli yabancı yatırımcının ülkemize kazandırılması,

esaslarına dayalı olarak Genel Müdürlükçe uygulanır.

(2) Uluslararası işgücü politikasının yurt içinde ve yurt dışında etkin ve eşgüdümlü olarak uygulanması için Genel Müdürlükçe proje, plan, program ve benzeri faaliyetler gerçekleştirilebilir ve gerekli hallerde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanır.

(3) Bu Yönetmelikte ve diğer mevzuatta Kurula yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.

Uluslararası işgücü politikasının izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 7 – (1) Uluslararası işgücü politikasının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Genel Müdürlük tarafından yıllık değerlendirme raporları hazırlanır.

Tanıtım ofisi

MADDE 8 – (1) Tanıtım ofisi, uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi, uygulanması ve izlenmesi ile Genel Müdürlükçe belirlenecek diğer hususlara ilişkin faaliyetleri yürütür.

(2) Tanıtım ofislerinin açılacağı yer, faaliyetleri, bütçesi, bu ofislerde görevlendirilecek personelin niteliği ve benzeri

hususlara ilişkin usul ve esaslar Genel M¼d¼rl¼kçe belirlenir.

İřg¼c¼ piyasası eğilimlerinin tespiti ve uluslararası iřg¼c¼ projeksiyonu

MADDE 9 – (1) Uluslararası iřg¼c¼ politikasının kapsamına giren alanlarda iřg¼c¼ piyasası eğilimleri ve tahminleri, sistemden sağlanacak veriler ile ilgili kurum ve kuruluşlarca tutulan veriler ve yapılan saha araştırmalarının sonuğlarından sağlanan veri, bilgi ve belgelerden yararlanarak oluşturulur.

(2) Birinci fıkra kapsamında oluşturulacak eğilim ve tahminler doğrultusunda uluslararası iřg¼c¼ projeksiyonu hazırlanır. Uluslararası iřg¼c¼ projeksiyonu doğrultusunda Genel M¼d¼rl¼kçe meslek, faaliyet alanı, coğrafi b¼lge ve benzeri hususlar temel alınarak pozitif veya negatif iřg¼c¼ değerlendirme listeleri oluşturulabilir.

Bilgi ve belge paylaşımı

MADDE 10 – (1) Genel M¼d¼rl¼k, kanunlarda d¼zenlenen hususlar ile milli g¼venlik ve kamu d¼zeninin korunmasına ilişkin hususlar saklı kalmak üzere; kurumlar arası veri paylaşımı esasına dayalı olarak hızlı, g¼venli, etkili, verimli, şeffaf ve hesap verilebilir, temel hak ve özg¼rl¼klere dayalı ve gizlilik ilkesine bağlı kalacak şekilde y¼r¼t¼lmek üzere yabancı istihdamı ihtiyacına ve Kanun ve bu Y¼netmelik kapsamındaki diğer hususlara ilişkin olarak, yabancılara ve işverenlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, elektronik ortama aktarılmış olarak kamu kurum ve kuruluşları ile geręek ve t¼zel kişilerden paylaşmasını talep edebilir.

(2) Bilgi ve belge talepleri ilgililerince en geç on beş g¼n içinde karşılanır.

Sistem

MADDE 11 – (1) Yabancıların ęalıřma izni ve ęalıřma izni muafiyet başvuruları ile diğer başvuruların alınmasına,

değerlendirilmesine, sonuçlandırılmasına ilişkin tüm iş ve işlemler sistem üzerinden elektronik ortamda yapılır.

(2) Sistem Türkçe olarak hizmet verir. Genel Müdürlükçe uygun görülecek diğer yabancı diller de sisteme eklenebilir.

(3) Yurtdışından Türkiye'ye ve Türkiye'den yurtdışına gerçekleşen işgücü hareketliliğinin etkilerinin izlenmesine dair tüm iş ve işlemlere ilişkin veriler sistem üzerinden elektronik ortamda toplanarak saklanır.

(4) Gerekli görülen hallerde sistem dışından başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılmasına Genel Müdürlükçe imkân sağlanabilir. Bu başvurulara ilişkin bilgi ve belgelerin, başvurunun sonuçlandırıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde sisteme girilmesi zorunludur.

(5) Genel Müdürlükçe belirlenen yetki sınırları dâhilinde yetkili aracı kurumların sisteme erişimlerine imkân sağlanabilir.

(6) Sistem, ulusal coğrafi bilgi sistemi uygulamaları ile uyumlu şekilde çalışır. Uluslararası işgücüne ilişkin hususlar, işveren ve işyerine ilişkin hususlar, coğrafi bölge ve benzeri kırılımlar bazında tutulan verilerin farklı düzeylerde eşleştirilmesi sonucunda elde edilen mikro veya makro kapsamlı ve etkileşimli çıktılar üretir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma İzni

Çalışma izni alınması zorunluluğu

MADDE 12 – (1) Türkiye'de çalışacak yabancının çalışmaya başlamadan önce çalışma izni alması zorunludur. Çalışma izni Bakanlık tarafından verilir.

(2) Kanunlarda veya Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar veya uluslararası sözleşmelerde çalışma

izni almadan çalışabileceği belirtilen yabancılar çalışma izni almadan çalışabilirler. Bu kapsamdaki yabancıların Türkiye’de çalışmaya başlamaları yabancı çalışmaya başlamadan en geç bir gün önce ve çalışmalarının sona ermesi bu tarihten itibaren en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında yabancı istihdamı

MADDE 13 – (1) İlgili mevzuatına göre yabancı istihdam etme yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bu yabancıları çalıştırmaya başlamadan önce Bakanlıktan çalışma izni almaları zorunludur.

(2) Çalışma izni almadan yabancı istihdam edebileceği özel kanunlarında açıkça belirtilen kamu kurum ve kuruluşları, bu kapsamdaki yabancıların Türkiye’de çalışmaya başlamalarını yabancı çalışmaya başlamadan en geç bir gün önce ve çalışmalarının sona ermesini bu tarihten itibaren en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(3) Milli güvenlik kapsamında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen yabancılar için çalışma izni ve bildirim hükümleri uygulanmaz.

Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin çalışması

MADDE 14 – (1) 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında doğumla Türk vatandaşı olup da İçişleri Bakanlığından çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve üçüncü dereceye kadar olan altsoylarından Mavi Kart sahibi olanlar veya Mavi Kart Kütüğüne kaydı olduğunu belgeleyenler Türkiye’de çalışma izni almadan çalışabilirler.

(2) Birinci fıkra kapsamında bulunan kişiler için çalışma izni belgesi düzenlenmez. Ancak, talepleri halinde Türkiye’de çalışabileceklerini belirten harca tabi olmayan bir belge verilir.

Çalışma izni başvuru usul ve esasları

MADDE 15 – (1) Çalışma izni başvuruları yurt dışında yabancının vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türk dış temsilciliğine yapılır. Bu başvurulara ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa görüş ve değerlendirmeleri Türk dış temsilciliğince Bakanlığa iletilir.

(2) Sistem üzerinden onaylanarak tamamlanan çalışma izni başvuruları için Bakanlığa ayrıca kâğıt ortamında bilgi veya belge gönderilmez. Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerin ibraz edildiğinin tespiti halinde başvuru reddedilir ve durum adli mercilere bildirilir.

(3) Genel Müdürlükçe belirlenecek yabancılardan Türkiye’de yasal olarak bulunanlar, geçerli bir ikamet izni olmaksızın sistem üzerinden başvuru yapabilir. Yabancılara geçerli bir ikamet izni olmaksızın başvuru imkânı tanınmasında;

a) Kurul kararları,

b) Adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancının niteliklerine ilişkin hususlar,

c) Yabancının istihdam edileceği işveren veya işyerinin niteliklerine ilişkin hususlar,

ç) Başvurunun uluslararası işgücü politikasına uygunluğuna ilişkin hususlar,

dikkate alınarak özel şartlar belirlemeye ve bu şartları altı aylık dönemler halinde güncelleyerek resmi internet sayfasında yayımlamaya Genel Müdürlük yetkilidir.

(4) Üçüncü fıkra kapsamında Genel Müdürlükçe belirlenen yabancılardan çalışma izni başvuruları hariç olmak üzere yurtiçinden yapılacak çalışma izni başvurularında yabancıya ait en az altı ay süreli geçerli bir ikamet izninin bulunması gerekir.

(5) Süre uzatımı yapılmış çalışma izinleri hariç olmak üzere bir işverene bağlı çalışan yabancılar bakımından, izin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içerisinde başka bir işverene bağlı çalışmak üzere yurtiçinden çalışma izni başvurusu yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

(6) İnsan ticaretine konu olan veya olabilecek alanlarda çalışan ya da çalışacak yabancılar adına süre uzatma başvurusu dâhil yurtiçinden çalışma izni başvurusu yapılamaz. Bu yabancılar adına çalışma izni başvuruları, vatandaşı oldukları veya yasal olarak buldukları ülkedeki Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılır.

(7) Genel Müdürlük başvuruya ilişkin belge ya da belgelerin kâğıt ortamında aslının ibraz edilmesini ya da ilgisine göre Türk dış temsilciliği, yabancının uyruğunda bulunduğu ülkenin Türkiye'de bulunan temsilciliği, ilgili ulusal veya yabancı kurum ve kuruluşlar veya noter tarafından tasdik edilmiş bir örneğinin ibraz edilmesini isteyebilir. Genel Müdürlük belge ya da belgeleri yeniden tercüme ettirebilir.

(8) Başvuru esnasında sisteme girilmesi gereken bilgiler ile yüklenmesi gereken belgeler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

(9) Çalışma izni başvurusu yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir.

(10) Çalışma izin başvurularınının 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu uyarınca güvenli elektronik imza ile yapılmasına yönelik usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni başvurusunda yabancı kimlik numarası ve elektronik tebligat adresi

MADDE 16 – (1) Yurtiçinden yapılacak çalışma izni başvurusu bakımından;

a) Geçerli bir ikamet izni olmaksızın çalışma izni başvurusu imkânı tanınan yabancılar adına yapılan başvurular hariç olmak üzere çalışma izni başvurusunun türüne bakılmaksızın adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancının yabancı kimlik numarasına,

b) Bağımsız alışma izni veya süresiz çalışma izni başvurusunda adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancının elektronik tebligat adresine,

c) Bir işverene bağılı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda işvereninin elektronik tebligat adresine,

sahip olması zorunludur.

(2) Yurtdişından yapılacak çalışma izni başvurusu bakımından:

a) Bir işverene bağılı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda işverenin elektronik tebligat adresine sahip olması zorunludur.

b) Adına süresiz çalışma izni veya bağımsız çalışma izni başvurusu yapılan yabancının elektronik tebligat adresi, çalışmanın başladığı tarihten itibaren otuz gün içinde sistem üzerinden Bakanlığa bildirilir.

(3) Bağımsız alışma izni veya süresiz çalışma izni başvurusunun Türk dış temsilciliği aracılığıyla yabancının kendisi tarafından yapılması halinde Genel Müdürlük yabancıyla iletişimini Türk dış temsilciliği aracılığıyla sağlar.

Çalışma izni başvurusunun tamamlanması

MADDE 17 – (1) Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılan çalışma izni başvurusunun tamamlanması bakımından:

a) Bir işverene bağılı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda, yabancının ilk olarak Türk dış temsilciliğine çalışma vizesi başvurusu yapması zorunludur. Çalışma vizesi başvurusunun ardından işverenin dış temsilcilik

tarafından verilen referans numarası ve istenen bilgi ve belgeleri sisteme yükleyerek başvuruyu onaylaması ile çalışma izni başvurusu tamamlanır.

b) Bir işverenin bulunmadığı çalışma izni başvurusunda, başvurunun Türk dış temsilciliğine yapılması zorunludur. Yabancı başvuru esnasında gerekli bilgi ve belgeleri dış temsilciliğe sunar. Sunulan bilgi ve belgelerin dış temsilcilik tarafından sisteme yüklenmesinin ardından başvurunun onaylanması ile çalışma izni başvurusu tamamlanır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında yapılan çalışma izni başvurusunun çalışma vize başvurusundan itibaren otuz gün içinde sistem üzerinden işveren tarafından onaylanarak tamamlanması zorunludur.

(3) Yurtdışından yapılan çalışma izni başvurusu bakımından;

a) Bir işverene bağlı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda istenilen bilgi ve belgelerin sisteme yüklenmesi ve işverenin başvuruyu onaylamasıyla,

b) Bir işverenin bulunmadığı çalışma izni başvurusunda yabancının istenen bilgi ve belgeleri sisteme yüklemesi ve başvuruyu onaylamasıyla,

çalışma izni başvurusu tamamlanır.

İlgili mercilerden görüş alınması

MADDE 18 – (1) Genel Müdürlük, çalışma izni başvurularının değerlendirilmesi sürecinde gerek görülen hâllerde, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşlerini alır.

(2) İlgili merciinin görüş oluşturmaya esas teşkil edecek bilgi ve belgeler, temel hak ve özgürlüklere dayalı olarak ve gizlilik gözetilerek Genel Müdürlükçe belirlenir.

(3) Görüş, bilgi ve belge taleplerinin sistem veya elektronik

tebligat adresi üzerinden yapılması esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda resmi yazışma usulü kullanılır. İlgili merciler görüşlerini en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirir ya da zorunluluk halinde on beş günü geçmemek üzere ek süre talebinde bulunabilir. Süresi ve verilen ek süre içinde bildirilmeyen görüşler Genel Müdürlükçe olumlu kabul edilir.

(4) Milli güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hususlar saklıdır.

Eksik bilgi, belge tespiti ve talebi

MADDE 19 – (1) Başvuruda eksik bilgi veya belgelerin tespit edilmesi hâlinde başvurunun değerlendirilmesi ertelenir. Eksikliklerin tamamlanması için başvuru sahibinden sistem üzerinden ve elektronik tebligat adresi aracılığıyla bilgi veya belge talep edilir.

(2) Bilgi veya belge eksikliklerinin tamamlanması, mücbir bir sebebin varlığının resmî bir makamdan belgelendirildiği hâller dışında otuz günü aşamaz. Otuz günlük süre bilgi ve belge talebinin yapıldığı tarihten itibaren başlar.

Ön izin

MADDE 20 – (1) Mesleki yeterlilik gerektiren sağlık ve eğitim hizmetlerinde çalışacak yabancılar ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca çalışacak yabancı öğretim elemanları için yapılan çalışma izni ve süre uzatma başvurusunda, ön izin için talep Genel Müdürlükçe ilgili mercie sistem üzerinden iletilir.

(2) Sağlık hizmetlerinde Sağlık Bakanlığı, eğitim hizmetlerinde Millî Eğitim Bakanlığı ve yabancı öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bu hizmetlerde mesleki faaliyette bulunacak yabancılara ön izin vermeye yetkilidir.

(3) İlgili merciler ön izin değerlendirmesine esas olacak bilgi ve belgeleri veya bu bilgi ve belgelerde yapacakları değişiklikleri Genel Müdürlüğün görüşünü alarak belirler ve Genel Müdürlüğe bildirir.

(4) Kanunun 8 inci maddesi kapsamında ön izin verilen yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde, yabancının yapacağı meslek veya görev için gerekli nitelik ve uzmanlığa sahip olup olmadığına ilişkin Genel Müdürlükçe değerlendirme yapılmaz.

(5) Genel Müdürlük, birinci fıkra kapsamı dışında ön izin alınması gereken meslekleri belirlemeye yetkilidir. Bu kapsamda belirlenen meslekler resmi internet sayfasında duyurulur.

(6) Genel Müdürlük Kanunun 8 inci maddesi kapsamındaki meslekler dışındaki başvuruların değerlendirilmesinde yabancının sahip olduğu mesleki yeterliliği kanıtlayıcı her türlü bilgi ve belgeyi talep etme, söz konusu belgeleri kontrol edip uygun bulmaya veya reddetmeye yetkilidir.

Çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 21 – (1) Çalışma izni başvuruları Genel Müdürlükçe belirlenen çalışma izni değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilir.

(2) Usulüne uygun olarak tamamlanan başvuruların değerlendirilmesi, bilgi ve belgelerin tam olması kaydıyla otuz gün içinde tamamlanır. Otuz günlük süre başvurunun sistem üzerinden tamamlandığı veya ek bilgi ve belge talebi olması halinde talep edilen bilgi ve belgelerin sistem üzerinden yüklendiği tarihten itibaren başlar.

(3) Adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancılar veya işverenleri, gerekli görülmesi halinde Genel Müdürlüğe davet edilebilir.

Çalışma izni değerlendirme kriterleri

MADDE 22 – (1) Genel Müdürlük, çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde;

a) Yabancı'nın eğitimi, iş yerinde alacağı görev, mesleki bilgi ve tecrübesi, işyerinde alacağı görev ile mesleki bilgisi ve tecrübesi arasındaki uyum, ücreti, bildiği diller ve benzeri,

b) Yabancı'nın ortağı olduğu veya istihdam edileceği tüzel kişiliğin ödenmiş sermayesi, öz kaynağı, brüt satışı, ihracat ile yatırım miktarları, faaliyet alanı, faaliyet gösterdiği sektör veya coğrafi alan, toplam istihdam düzeyi, toplam istihdamı içerisindeki Türk ve yabancı çalışanların oranı, yatırım ve istihdam düzeyine ilişkin kısa ve orta vadeli taahhütleri ve benzeri,

c) Uluslararası işgücü politikasına uygunluk bakımından işgücü piyasası araştırmaları ve analizleri ve bu kapsamda hazırlanacak pozitif ve negatif işgücü değerlendirme listeleri, milli güvenlik ve kamu düzeni, karşılıklılık ilkesi doğrultusunda yabancı'nın vatandaşı olduğu ülke ile ikili ilişkiler, Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar ve uluslararası sözleşmeler ve benzeri,

ç) Çalışma izni talep edilen iş ve meslek için ülke içinde aynı işi yapacak aynı niteliğe sahip kişinin bulunup bulunmadığına ilişkin Türkiye İş Kurumu kayıtları ve benzeri,

hususları dikkate alarak kriterler belirler.

(2) Genel Müdürlük birinci fıkra kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterlerini;

a) İleri teknoloji gerektiren işler, ülke ekonomisine yüksek katkı yapacağı veya yüksek sayıda istihdam yaratacağı taahhüt edilen yatırımlar, uluslararası sözleşmelere dayalı veya kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen ve kamu yararı gözetilen projeler,

b) Değerlendirme kriterlerinden muaf tutulanlar hariç olmak üzere bu Yönetmeliğin dördüncü bölümü kapsamında sayılan yabancılar,

c) alışma izni türleri, il, bölge, faaliyet alanı, meslek ve benzeri sınıflandırmalar,

temelinde farklı olarak belirleyebilir.

(3) Genel Müdürlük, belirlenen kriterler doğrultusunda puanlama sistemleri hazırlamaya ve bu kapsamda yapılan düzenlemeleri altı aylık dönemler halinde güncelleyerek resmi internet sayfasında yayımlamaya yetkilidir.

(4) Aşağıda belirtilen yabancılara ilişkin çalışma izni başvuruları, değerlendirme kriterlerine tabi tutulmayabilir:

a) Anne, baba veya çocuğu Türk vatandaşı olan yabancılar.

b) İnsani ikamet izni verilmiş olan yabancılar.

c) İnsan ticareti mağduru olarak ikamet izni verilmiş olan veya 17/3/2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkında Yönetmelik uyarınca mağdur destek programından yararlanan yabancılar.

) Vatansız Kişi Kimlik Belgesi sahibi yabancılar.

d) Bilim ve teknolojiye katkısı, yatırım veya ihracat düzeyi, sağlayacağı istihdamın büyüklüğü ve benzeri özellikleri itibarıyla nitelikli yatırımcı olduğu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen yabancılar.

e) Genel Müdürlükçe uygun bulunacak diğer yabancılar.

Çalışma izni başvurusunun reddi

MADDE 23 – (1) alışma izni başvurusunun değerlendirilmesi neticesinde;

- a) Uluslararası işgücü politikasına uygun olmayan,
- b) Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapıldığı tespit edilen,
- c) Yabancı istihdam edilmesine ilişkin gerekçesi yeterli görülmeyen,
- ç) Özel kanunlarda Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılan,
- d) Gerekli nitelik ve uzmanlığı taşımadığı anlaşılan yabancılara ilişkin olan,
- e) Genel Müdürlükçe belirlenen değerlendirme kriterlerini karşılamayan,
- f) Türkiye'ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek veya sınır dışı etme kararı alınmış yabancılardan olduğu İçişleri Bakanlığınca bildirilen yabancılara ilişkin olan,
- g) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye'de çalışmasında sakınca görülen yabancılara ilişkin olan,
- ğ) Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü olması durumu hariç, Türkiye Cumhuriyetinin tanımadığı veya diplomatik ilişkisinin bulunmadığı ülke vatandaşları için yapılan,
- h) 17 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca süresi içerisinde tamamlanmayan, 19 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca süresi içerisinde eksiklikleri giderilmeyen ve 27 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca süresi içinde uzatma başvurusu yapılmayan,
- ı) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında ek bilgi veya belge talebinin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı,
- i) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendi kapsamında çalışma izni muafiyeti alarak çalışan yabancıların yurt

içinden aynı statüde olmayan bir işverene bağlı çalışmak üzere yaptıkları,

j) Çalışma izni harcı ve değerli kâğıt bedeli yatırılması bildirim tarihinden itibaren otuz gün içerisinde harç ve değerli kâğıt bedeli yatırılmayan,

k) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılan,

başvurular reddedilir.

Çalışma izni verilmesi

MADDE 24 – (1) Başvurunun olumlu değerlendirilmesi hâlinde yabancıya çalışma izni verilir.

(2) Turkuaz kart, bağımsız çalışma izni ve süresiz çalışma izni bir işverene bağlı olmaksızın yabancı adına düzenlenir.

(3) Bir işverene bağlı çalışan yabancıya verilen çalışma izni, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak koşuluyla, gerçek veya tüzel kişiye ya da kamu kurum veya kuruluşuna ait belirli bir işyerinde veya bunların aynı işkolundaki işyerlerinde belirli bir işte çalışmak şartıyla ilk başvuruda en çok bir yıl süreyle geçerli olmak üzere düzenlenir.

(4) Çalışma izni, adına bağımsız çalışma izni başvurusu yapılan yabancılar ile bu Yönetmeliğin dördüncü bölümünde çalışma izni süresi bakımından istisna tanınmış yabancılar bakımından üçüncü fıkrada yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın süreli olarak düzenlenir.

(5) Çalışma izni yabancıнын pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli olarak düzenlenir.

Çalışmaya başlama

MADDE 25 – (1) Yurtiçinden yapılan başvurularda yabancıнын,

çalışma izninin başlangıç tarihinden itibaren bir ay içerisinde ilgili mevzuat kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle çalışmaya başlaması zorunludur.

(2) Yurtdışından yapılan başvurularda yabancının yurda giriş tarihinden itibaren bir ay içerisinde ve her halükarda çalışma izninin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içerisinde ilgili mevzuat kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle çalışmaya başlaması zorunludur.

(3) Çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihi ile çalışma izni başlangıç tarihinin farklı olması halinde çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirimler süresinde yapılmış sayılır.

Şube veya görev değişikliği

MADDE 26 – (1) Bir işverene bağlı olarak çalışma izni verilen yabancının aynı işverene ait işyerinde farklı bir görevde veya bu işverenin aynı iş kolundaki diğer şubelerinde çalışabilmesi için;

a) Değişiklik talebini içeren başvurunun işverence sistem üzerinden Bakanlığa iletilmesi,

b) Çalışılacak yeni şubenin işverenin ticaret siciline kayıtlı olması,

c) Yabancının yapacağı işin mesleki yeterlilik veya ön izin gerektirmemesi ve mevcut işiyle benzer veya uyumlu olması,

ç) Yapılacak başvurunun Genel Müdürlükçe uygun bulunması,
gerekir.

(2) Aynı işverenin diğer bir ildeki şubesinde çalışmak üzere yapılacak işyeri veya görev değişikliği başvurusu uygun bulunan yabancının çalışma izni belgesi Bakanlıkça yenilenir.

(3) Turkuaz Kart, bağımsız çalışma izni ve süresiz çalışma izninde işyeri veya görev değişikliği, en geç yeni işyerinde çalışmaya başlamadan on gün önce yabancı tarafından Bakanlığa bildirilir.

(4) Başvuruda yer alması gereken hususlar ve uygulama esasları Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni süre uzatma başvurusu

MADDE 27 – (1) Çalışma izni süre uzatma başvurusu, çalışma izni süresinin dolmasına altmış gün kalmasından itibaren ve her halükarda çalışma izni süresi dolmadan sistem üzerinden yapılır.

(2) Bir işverene bağlı çalışan yabancı adına yapılan çalışma izni süre uzatma başvurusu olumlu değerlendirilen yabancının çalışma izin süresi, aynı işverene bağlı olarak ilk süre uzatma başvurusunda en çok iki yıl, sonraki süre uzatma başvurularında ise en çok üç yıla kadar uzatılır.

(3) Farklı bir işverene bağlı çalışmak üzere süre uzatma başvurusu yapılması halinde bu başvuru, ilk başvuru usul ve esaslarına tabi olarak değerlendirilir.

(4) Bağımsız çalışma izni ve dördüncü bölümde çalışma izni süresi bakımından istisna tanınmış yabancılar için yapılacak süre uzatma başvurularının olumlu değerlendirilmesi halinde çalışma izni, ikinci fıkrada yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın süreli olarak uzatılır.

(5) Adına çalışma izni süre uzatma başvurusu yapılan yabancılar, izin süresinin sona erdiği tarihten itibaren başvurunun değerlendirilmesi süresince ve her halükarda doksan günü geçmemek ve yapılan iş ile çalışılan işyerinin değişmemesi kaydıyla çalışmaya devam edebilir. Bu süre boyunca yabancının ve işverenin çalışma izninden doğan hak ve yükümlülükleri aynı şekilde devam eder.

(6) Beşinci fıkra kapsamında çalışma izni süre uzatma başvurusunu tamamlayanlara talep etmeleri halinde, sistem üzerinden, herhangi bir harç ya da ücrete tabi olmayan ve şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenen çalışma izni süre uzatma müracaat belgesi verilir.

(7) Çalışma izni süre uzatma başvurusunun olumlu değerlendirilmesi halinde, uzatılan çalışma izninin süresi, önceki sürenin sona erdiği günü takip eden gün itibarıyla başlatılır.

Süresiz çalışma izni

MADDE 28 – (1) Türkiye’de uzun dönem ikamet izni veya en az sekiz yıl kanuni çalışma izni olan yabancılar süresiz çalışma iznine başvurabilir. Ancak, yabancıнын başvuru şartlarını taşıması süresiz çalışma izni verilmesi hususunda yabancıya mutlak hak sağlamaz.

(2) Süresiz çalışma izni, ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve yeni işyerinde çalışmaya başlamadan en geç on gün önce Bakanlığa bildirim yapılması kaydıyla yabancıya bağımsız veya bir ya da birden fazla işverene bağlı olarak çalışma hakkı verir.

(3) Süresiz çalışma izni olan yabancı, uzun dönem ikamet izninin sağladığı tüm haklardan yararlanır. Süresiz çalışma izni olan yabancı, özel kanunlardaki düzenlemeler hariç, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili mevzuat hükümlerine tabi olmak şartıyla, Türk vatandaşlarına tanınan haklardan yararlanır. Süresiz çalışma izni olan yabancıнын seçme, seçilme ve kamu görevlerine girme hakkı ile askerlik hizmeti yapma yükümlülüğü yoktur.

(4) Süresiz çalışma izni belgeleri çalışma izni başlangıç tarihi itibarıyla her beş yılın sonunda yenilenir. Belge yenileme başvurusu süresiz çalışma izni başlangıç tarihinden itibaren beş yıllık sürenin dolmasından önceki altı ay

içerisinde ve her halükarda süre dolmadan yapılır. Bu başvurunun usulü ile başvuruda ibrazı gereken belgeler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

Bağımsız çalışma izni

MADDE 29 – (1) Aşağıda sayılan yabancılara bağımsız çalışma izni verilebilir:

a) Genel Müdürlükçe belirlenecek profesyonel meslek mensupları.

b) Türkiye’de gerçekleştireceği faaliyetleri 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında öngörülen süreleri aşacak şekilde hizmet sunumunda bulunacak bağımsız veya yurt dışında kurulu bir işverene bağlı çalışan sınırötesi hizmet sunucuları.

c) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş olan; limited şirketlerin şirket ortağı olan müdürü, anonim şirketlerin şirket ortağı olan yönetim kurulu üyesi, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin yönetici olan komandite ortağı olan yabancılar.

ç) 6102 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan diğer şirketlerin şirket ortağı ve yöneticisi olan yabancılar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki yabancılardan bağımsız çalışma izni olanlar mesleğiyle uyumlu olmayan işleri yapamazlar.

(3) Birinci fıkra kapsamında bağımsız çalışma izni verilen yabancılara, ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve sistem üzerinden başvuru yapılması kaydıyla birden fazla işyerinde çalışma hakkı verilebilir. Başvuruda yer alması gereken hususlar ve uygulama esasları Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Birinci fıkra kapsamındaki yabancılardan çalışma izni başvurusunu tamamlayanlara herhangi bir harç ya da ücrete tabi olmayan bağımsız çalışma izni müracaat belgesi verilebilir.

(5) Bağımsız çalışma izni başvurularının uluslararası işgücü politikası doğrultusunda değerlendirilmesinde, yabancının; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye'deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi, yabancı şirket ortağı ise sermaye payı ve diğer benzeri hususlar dikkate alınır.

Çalışma izninin askıya alınması

MADDE 30 – (1) İş veya hizmet sözleşmesinin ücretsiz izin yoluyla askıya alınması ve ücretsiz iznin sonlanması durumlarının işverence en az bir gün önceden Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(2) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izninde, iş kazası, hastalık, analık, zorunlu kamu hizmeti gibi ücretsiz izin verilmesini zorunlu kılan haller hariç olmak üzere işveren ve yabancının karşılıklı anlaşması suretiyle en fazla doksan gün iş veya hizmet sözleşmesinin ücretsiz izin yoluyla askıya alınması durumunda bu durumun birinci fıkra kapsamında bildirilmesi halinde çalışma izni askıya alınır ve çalışma izni ücretsiz izin süresince askıda kalır.

(3) Süresiz çalışma izni belgesinin izin başlangıç tarihinden itibaren beş yıllık sürenin sonunda yenilenmemiş olması durumunda süresiz çalışma izni askıya alınır ve belgenin yenilenmesine kadar askıda kalır.

(4) Çalışma izninin askıya alınması halinde bu çalışma iznine bağlı olarak doğan;

a) Çalışma hakkı, iznin askıya alınması tarihinden itibaren,

b) İkamet hakkı, iznin askıya alınmasını takip eden on günlük sürenin tamamlanmasından itibaren,

askı halinin son bulunduğu tarihe kadar kullanılamaz.

(5) Çalışma izninin askıya alınabileceği meslek ve sektörler Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izninin sınırlandırılması

MADDE 31 – (1) Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı sözleşmelerle sağlanan haklar saklı kalmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde çalışma izinleri Bakanlık tarafından; işgücü piyasasındaki durum ve çalışma hayatındaki gelişmeler, istihdama ilişkin sektörel ve ekonomik konjonktür koşullarının gerekli kıldığı hâllerde, belirli bir süre için tarım, sanayi veya hizmet sektörleri, belirli bir meslek, işkolu veya mülki ve coğrafi alan itibarıyla sınırlandırılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma İzninde İstisnalar

Nitelikli işgücü ve nitelikli yatırımcı

MADDE 32 – (1) Genel Müdürlük nitelikli işgücünün tespitinde yabancının aşağıdaki şartlardan en az üçünü karşılmasını arar:

- a) Saygın bir yükseköğretim kurumunda öğrenim görmüş olması.
- b) Yıllık toplam ücretinin, Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen prime esas kazanç üst sınırının on iki katına eşit veya üzerinde olması.
- c) Ar-Ge veya tasarım alanında mesleki tecrübeye sahip olması.
- ç) Ulusal ya da uluslararası alanda bilinen yükseköğretim kurumlarında veya bilim ve teknoloji alanında öne çıkmış kuruluşlarda mesleki tecrübe sahibi olması.
- d) Anadil dışında Genel Müdürlükçe belirlenecek yabancı dilleri ileri düzeyde bilmesi.
- e) Genel Müdürlük tarafından ülke kalkınması için stratejik olduğu değerlendirilen sektörlerde çalışacak olması.
- f) Genel Müdürlükçe uluslararası işgücü politikasına göre

belirlenecek diğer koşullara sahip olması.

(2) Genel M¼d¼rl¼k nitelikli yatırımcının tespitinde aşağıdaki şartlardan en az ¼ç¼n¼n karşılanmasını veya en fazla iki yıl içerisinde gerçekleştirileceğinin taahh¼t edilmesini arar:

a) Yatırım sermaye tutarının bir milyon T¼rk Lirası veya ¼zerinde olması.

b) İhracat tutarının yıllık bir milyon beş y¼z bin T¼rk Lirası veya ¼zerinde olması.

c) En az on T¼rk vatandaşının doğrudan ve s¼rekli istihdam edilmesi.

) Genel M¼d¼rl¼k tarafından ¼lke kalkınması için stratejik olduğu değerlendirilen sekt¼rlerde yatırım yapılması.

d) Yatırım b¼nyesinde ilgili mevzuata uygun Ar-Ge veya tasarım merkezi kurulması.

e) Yatırımın Genel M¼d¼rl¼k tarafından kalkınmada ¼ncelikli olarak değerlendirilen b¼lgelere yapılması.

f) T¼rkiye'de yatırım dışında maddi değer ikiye milyon T¼rk Lirası veya ¼zerinde taşınır veya taşınmaza ya da fikri veya sınaı m¼lkiyet haklarına sahip olunması.

g) Genel M¼d¼rl¼kçe uluslararası iřg¼c¼ politikasına g¼re belirlenecek diğer koşullara sahip olunması.

(3) Yatırımın çok ortaklı olması halinde ikinci fıkranın (a), (b), (c) ve (f) bentlerinde yer alan hususların belirlenmesinde adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancının ortaklık payı esas alınır.

(4) İkinci fıkrada yer alan taahh¼tlerin takibi için Genel M¼d¼rl¼kçe gerekli g¼r¼len her t¼rl¼ bilgi ve belge istenebilir. İstenen bilgi ve belgelerin iki ay içerisinde Genel M¼d¼rl¼ğe sunulması gerekir.

(5) İkinci fıkra kapsamında yatırımcıların niteliğinin tespitinde kullanılan ve Türk Lirası olarak belirtilen değerler, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükmü uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

(6) Nitelikli işgücü ve nitelikli yatırımcı sayılan yabancıların çalışma izinleri beş yıla kadar düzenlenebilir.

Belirli süreli projelerde istihdam edilecek yabancılar

MADDE 33 – (1) Belirli bir süre için Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen veya Genel Müdürlükçe ülke ekonomisine yüksek katkı sağlayacağı veya yüksek sayıda istihdam yaratacağı değerlendirilen bir projede istihdam edilen yabancıların çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Türk soylu yabancılar

MADDE 34 – (1) İçişleri veya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türk soylu olduğu bildirilen yabancılar, Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için 25/9/1981 tarihli ve 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanunun 1 inci ve 3 üncü maddeleri kapsamında Türkiye’de ihtiyaç duyulan meslek ve sanat dallarında çalışmak üzere başvuru yapabilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında yapılan çalışma izni başvurularında Kanun ve 2527 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları ile diğer ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınır.

(3) Birinci fıkra kapsamında ve diğer meslek ve sanat dallarında çalışmak üzere yapılan çalışma izin başvuruları uluslararası işgücü politikasına göre değerlendirilir.

Yabancıнын başvuru şartlarını taşıması çalışma izni düzenlenmesi hususunda yabancıya mutlak hak sağlamaz.

(4) 2527 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde öngörülen Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve mesleklerden ihtiyaç duyulan meslek ve sanatları; istihdam ve çalışma hayatına ilişkin gelişmeler, sektörel ve ekonomik dönemsel değişiklikleri ve gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarının görüşlerini alarak belirlemeye Genel Müdürlük yetkilidir.

(5) Türk soylu yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere beş yıla kadar düzenlenebilir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları

MADDE 35 – (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma izni almadan çalışabilirler ancak kamu kurum ve kuruluşları dışında çalışacakların çalışma izni almaları zorunludur.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

a) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.

b) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere beş yıla kadar düzenlenebilir.

Türk vatandaşı ile evli olan yabancılar

MADDE 36 – (1) Bir Türk vatandaşı ile en az üç yıl süreyle Türkiye’de evlilik birliği içinde yaşayan yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye’deki

temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan yabancılar

MADDE 37 – (1) Yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye'deki temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

Bilimsel, kültürel, sanatsal veya sportif başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş yabancılar

MADDE 38 – (1) Alanındaki başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş olarak bilimsel, kültürel, sanatsal veya sportif amaçla Türkiye'ye gelen yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

- a) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.
- b) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.
- c) Başvurunun değerlendirilmesinde ilgili mercilerin görüşü alınabilir.

Yabancı öğretim elemanları

MADDE 39 – (1) 2547 sayılı Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca çalışacak yabancı öğretim elemanlarına çalışma izni, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ilgili mevzuata göre vereceği ön izne istinaden Bakanlıkça verilir.

(2) Yabancı öğretim elemanı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

- a) Başvuru yabancıyı istihdam edecek yükseköğretim kurumu tarafından sistem üzerinden yapılır.
- b) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme

kriterleri uygulanmaz.

c) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Ar-Ge, yenilik veya tasarım personeli olarak çalışacak yabancılar

MADDE 40 – (1) 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezi olan firmalarda ve 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan teknoloji geliştirme bölgeleri ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerde Ar-Ge, yenilik ve tasarım personeli olarak çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

Kültür ve Turizm Bakanlığında çalışacak yabancı uzmanlar

MADDE 41 – (1) Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde özel kanunlar uyarınca görevlendirilecek yabancı uzmanlar Bakanlıktan çalışma izni alındıktan sonra göreve başlayabilirler.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yabancılar adına yapılan çalışma izni başvurusunda 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.

Yabancı mühendis ve mimarlar

MADDE 42 – (1) Öğrenimlerini Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunun mühendislik ve mimarlık fakültelerinde veya yurt dışında ilgili ülke makamları ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış bir yükseköğretim kurumunda tamamlayarak mühendis ve mimar unvanlarını almış olan yabancılar bu Kanuna göre proje bazlı ve geçici süre ile çalışma izni alarak mühendislik ve mimarlık mesleklerini icra edebilirler.

(2) Yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye'de Devlet daireleri ile resmî ve özel kuruluş ve şahıslara karşı resen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla çalışma izni ile yabancı mühendis ve mimar çalıştırabilirler. Bu kapsamdaki çalışma izni başvuruları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görüşü alınarak değerlendirilir. Bu madde uyarınca verilecek Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği görüşünde, diplomalarını yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış yabancı meslek mensuplarının, 2547 sayılı Kanun uyarınca diploma denkliğinin tespitinin yapılması şartı aranmaz.

(3) Birinci ve ikinci fıkraların kapsamına girmeyen işlerde çalıştırılacak yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin çalışma izin başvuruları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Yabancı öğrenciler

MADDE 43 – (1) Türkiye'de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrenciler, çalışma izni almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Yabancı öğrencilerden ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim görmekte olanlar, öğrenimlerinin ilk yılının tamamlanmasından sonra çalışma iznine başvurabilir ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca kısmi süreli çalışabilirler. Örgün öğretim programlarına kayıtlı lisansüstü öğrenciler için bu sınırlamalar uygulanmaz.

(3) Yabancı öğrencilere verilen çalışma izinleri, geçerli öğrenci ikamet iznini ve bu ikamet izninin sağladığı hakları sona erdirmez.

(4) Türkiye'de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrenciler ile yükseköğrenimini tamamlayan yabancılardan mezuniyet tarihinden itibaren bir yıl içinde yapacakları başvurularının il, süre, sektör, işkolu, iş

ve meslek, izin türü, mülki veya coğrafi alan, yabancının öğrenim gördüğü veya mezun olduğu bölüm ve benzeri hususlar ile Göç Kurulu kararları ve uluslararası işgücü politikası uyarınca değerlendirilmesi ve sınırlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Dışişleri Bakanlığınca bildirilecek çalışma izni başvuruları

MADDE 44 – (1) Aşağıda sayılan yabancılar çalışma izni alarak çalışabilirler:

a) Yabancı ülkelerin Türkiye'deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinin 18/4/1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi ve 24/4/1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi kapsamında bağlı birimi sayılmayan okul, kültür veya din kurumlarında görevli yabancılar.

b) Yabancı ülkelerin Türkiye'deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinde diplomatik kadro üyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro üyesi ve konsolosluk hizmetlisi olan kişilerin ve Türkiye'deki uluslararası kuruluşlarda uluslararası memur, idari ve teknik personel ve hizmet personeli olarak görev yapan kişilerin eş ve çocukları ile karşılıklılık esasına veya ilgili ülkeyle yapılmış bulunan ikili anlaşmaya göre belirlenmiş yakınları.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yabancıların çalışma izni başvuruları ilgili kurum ve kuruluşlarca veya diplomatik ve konsüler temsilciliklerce Dışişleri Bakanlığınca bildirilir ve Dışişleri Bakanlığınca uygun görülen başvurular Bakanlığa iletilir.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki yabancılar için, işveren veya bir işverene bağlı olmaksızın çalışılacaksa yabancı tarafından ayrıca sistem üzerinden çalışma izni başvurusu yapılır.

(4) Başvurunun değerlendirilmesinde İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

(5) Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara düzenlenecek çalışma izni için gerekli harç ve değerli kâğıt bedelleri işverenlerce veya işverene bağlı çalışılmayacaksa yabancı tarafından ödenir.

Sınırötesi hizmet sunucusu

MADDE 45 – (1) Yapılacak işin geçici nitelikte olması koşuluyla;

a) Ücretini Türkiye dışında bir kaynaktan alan;

1) Toplantı, seminer, konferans veya ticari fuarlara katılmak,

2) Teknik, bilimsel ve istatistikî araştırma yapmak,

3) Pazar araştırması ve analizleri yapmak,

4) İş teknikleri ile ilgili hizmet içi eğitimlere katılmak,

5) Satış temsilcisi olarak sipariş almak veya sözleşme müzakere etmek,

6) Yük ve yolcu taşımacılığına yönelik hizmet sunmak,

7) Ekipman ve makinaların satış sözleşmesi kapsamında kurulum, bakım, onarım ve benzeri hizmetleri sunmak,

8) Yurt dışında başlamış turlar için operatörlük hizmeti sunmak,

9) Mütercim-tercümanlık hizmeti sunmak,

üzere Türkiye'ye gelen iş ziyaretçisi,

b) Yurt dışında kurulu bir tüzel kişiliğin çalışanı ya da bağımsız çalışan profesyonel meslek mensubu olup Türkiye'de bir gerçek veya tüzel kişiye bir sözleşme karşılığı doğrudan hizmet sunan,

gerçek kişi yabancılar sınırötesi hizmet sunucusudur.

(2) Sınırötesi hizmet sunucularından 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında düzenlenen muafiyet sürelerini aşan sürelerle Türkiye’de çalışacak olanlara yabancının sözleşme süresini aşmamak koşuluyla en fazla üç yıla kadar çalışma izni düzenlenebilir.

(3) Sınırötesi hizmet sunucuları için çalışma izni süre uzatma başvurusu yapılamaz.

Şirket içi çalışan değişimi

MADDE 46 – (1) Bir şirketin yurtdışında kurulu bir işyerinde çalışmaktayken şirket içi çalışan değişimi kapsamında, 6102 sayılı Kanuna göre Türkiye’de kurulu bulunan şirketine ait bir işyerinde yönetici olarak veya uzmanlık gerektiren işlerde çalışmak üzere görevlendirdiği yabancının çalışma izni, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere iki yıla kadar düzenlenebilir.

(2) Bir şirketin yurtdışında kurulu bir işyerinde çalışmakta iken şirket içi çalışan değişimi kapsamında, 6102 sayılı Kanuna göre Türkiye’de kurulu bulunan şirketine ait bir işyerinde staj yapmak üzere görevlendirdiği yabancının çalışma izni, staj süresini aşmamak üzere bir yıla kadar düzenlenebilir.

(3) Şirket içi çalışan değişimi kapsamında yabancı adına çalışma izni süre uzatma başvurusu bir defaya mahsus olmak üzere yapılabilir ve çalışma izni süresi bir yıla kadar uzatılabilir.

Turkuaz kart

MADDE 47 – (1) Turkuaz kart başvuru, değerlendirme ve düzenleme işlemleri 14/3/2017 tarihli ve 30007 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Turkuaz Kart Yönetmeliğinde belirlenen usul ve esaslara göre yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çalışma İzni Muafiyeti

Çalışma izninden muaf tutulacak yabancılar

MADDE 48 – (1) Özel kanunlarda yer alan hükümler ile yabancı ile işverenin diğer kanunlardan doğan yükümlülüklerinin saklı kalması kaydıyla;

a) Bilimsel, kültürel ve sanatsal faaliyetler kapsamında çalışacak yabancılar bir aya kadar,

b) Türkiye'den ihraç edilen ya da Türkiye'ye ithal edilen mal ve hizmetlerin kullanılmasına ilişkin eğitim amacıyla veya Türkiye'ye ithal edilen makine ve teçhizatın montajı, bakım ve onarımı, kullanımına ilişkin eğitiminin verilmesi veya teçhizatı teslim almak veya Türkiye'de arızalanan araçların tamiri amacıyla gelecek yabancılar toplam üç aya kadar,

c) Sınırötesi hizmet sunucusu yabancılar üç aya kadar,

ç) 6102 sayılı Kanuna göre kurulmuş anonim şirketlerin Türkiye'de ikamet etmeyen yönetim kurulu üyeleri ve diğer şirketlerin yönetici sıfatı olmayan ortakları ile bu şirketlerde ortak olmayıp en üst seviyede temsil ve ilzama yetkili olan Türkiye'de çalışacak yabancılar üç aya kadar,

d) Yurtdışında yerleşik olup İçişleri veya Dışişleri Bakanlığınca Türk soylu olduğu bildirilenlerden Türkiye'de çalışacaklar üç aya kadar,

e) Sportif faaliyetler kapsamında çalışacak yabancılar dört aya kadar,

f) Türk üniversiteleri ile yabancı ülkelerdeki üniversiteler arasında yapılmış ve Yükseköğretim Kurulunca onaylanmış öğrenci değişim programları kapsamında staj yapacak yabancılar dört aya kadar,

g) Genel Müdürlükçe belirlenen mevsimlik tarım ve hayvancılık işlerinde çalışacak yabancılar altı aya kadar,

ğ) Belgeli turizm işletmelerinin sınırları dışında faaliyette bulunacak fuar ve sirklerde çalışacak yabancılar altı aya kadar,

h) Ekonomik, sosyo-kültürel ve teknolojik alanlar ile eğitim konularında Türkiye'ye önemli hizmet ve katkı sağlayabilecekleri ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen yabancılar altı aya kadar,

ı) Tur operatörü temsilcisi olarak çalışacak yabancılar sekiz aya kadar,

i) Genel Müdürlükçe uygun görülen uluslararası stajyer öğrenci değişimi, yeni mezun stajyer değişimi veya gençlik değişimi programları kapsamında staj yapacak yabancılar on iki aya kadar,

j) Üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarına araştırma yapmak veya bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla gelen yabancılar eğitim süresiyle sınırlı olmak kaydıyla ve her halükarda iki yıla kadar,

k) Gençlik ve Spor Bakanlığı veya Türkiye Futbol Federasyonunun uygun görüşü olması kaydıyla spor meşruhatlı vize ile Türkiye'ye gelen profesyonel yabancı sporcu ve antrenörler ile spor hekimi, spor fizyoterapisti, spor mekanisyeni, spor masözü veya masörü ve benzeri spor elemanı yabancılar spor federasyonları ve spor kulüpleri ile olan sözleşmeleri süresince,

l) Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin I/10 Kuralına göre devletlerle yapılan ikili protokoller gereği, ilgili idareden Uygunluk Onayı Belgesi almış Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı ve kabotaj hattı dışında çalışan gemilerde görev yapan yabancı gemiadamları iş veya hizmet sözleşmesi süresince,

m) Türkiye Avrupa Birliği Mali İşbirliği Programları

kapsamında yürütülen program veya projelerde görevlendirilen yabancılar görevleri süresince,

n) Türkiye’de bir örgün öğretim programına kayıtlı yabancı öğrencilerden ilgili mevzuat gereği mesleki eğitim kapsamında bir işveren yanında staj yapması zorunlu olanlar zorunlu staj süresince,

o) Yabancı ülkelerin Türkiye’deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinin bağlı birimi olarak faaliyet gösteren okullarda, kültür kurumlarında ve din kurumlarında görevli yabancılar görevleri süresince,

ö) Yabancı ülkelerin Türkiye’deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinde diplomatik kadro üyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro üyesi ve konsolosluk hizmetlisi, Türkiye’deki uluslararası kuruluşlarda uluslararası memur ve idari ve teknik personel olarak görev yapan kişilerin özel hizmetinde çalışan yabancılar iş veya hizmet sözleşmeleri süresince,

p) Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren askeri fabrika ve tersaneler ile Makina ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi bünyesinde çalışacak yabancılar iş veya hizmet sözleşmeleri süresince,

r) 18/6/2017 tarihli ve 7034 sayılı Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kuruluşu Hakkında Kanunla kurulan Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi bünyesinde çalışacak yabancı uyruklu personel, araştırmacı veya yöneticiler iş sözleşmeleri süresince,

s) 26/4/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği uyarınca uzmanlık eğitimi alan yabancılar eğitimleri süresince,

çalışma izni muafiyeti kapsamında değerlendirilir.

Çalışma izni muafiyeti başvurusu

MADDE 49 – (1) Çalışma izni muafiyeti kapsamında olan yabancılar, çalışma izni muafiyeti almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Çalışma izni muafiyeti başvuruları yabancı tarafından yurt içinde sistem üzerinden Bakanlığa, yurt dışında yabancıнын vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türk dış temsilciliğine yapılır. Türk dış temsilciliğine yapılan başvurular sistem üzerinden Bakanlığa iletilir.

(3) Yurt içinden yapılacak çalışma izni muafiyeti başvuruları, vize veya vize muafiyeti süresinin aşılmaması kaydıyla yabancıнын Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yapılır.

(4) Çalışma izni muafiyeti başvuruları yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir.

(5) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (o) ve (ö) bentlerinde yer alan yabancılar bakımından;

a) Çalışma izni muafiyeti başvuruları Dışişleri Bakanlığına yapılır ve Dışişleri Bakanlığınca uygun görülen başvurular Bakanlığa iletilir.

b) Çalışma izni muafiyeti düzenlenmesinde İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

c) Başvurusu uygun bulunan yabancılar düzenlenecek çalışma izni muafiyeti belgesi gerekli harç ve değerli kağıt bedellerinin işveren tarafından ödenmesi sonrasında Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

Çalışma izni muafiyeti başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 50 – (1) Çalışma izni muafiyeti başvuruları, başvuruya dair bilgi ve belgelerin tam olması ve yabancıнын muafiyet kapsamında olduğunun tespit edilmesi kaydıyla olumlu

değerlendirilir, ihtiyaç duyulması halinde ilgili mercilerin görüşleri alınır.

(2) Üç ay veya daha uzun süre için yapılan çalışma izni muafiyeti başvuruları Bakanlıkça değerlendirilir. Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara çalışma izni muafiyeti belgesi düzenlenir.

(3) Üç aya kadar talep edilen çalışma izni muafiyeti başvuruları;

a) Yurtiçinden yapılması halinde Bakanlıkça,

b) Yurtdışından yapılması halinde Türk dış temsilciliğince,

değerlendirilir. Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara durumlarını gösterir belge verilir. Bu belge için çalışma izni muafiyeti harcı ve değerli kâğıt bedeli alınmaz. Ancak yabancının talep etmesi ve değerli kâğıt bedelinin ödenmesi kaydıyla Bakanlıkça çalışma izni muafiyeti belgesi düzenlenebilir.

(4) Adına çalışma izni muafiyeti başvurusu yapılan yabancılar, gerekli görülmesi halinde Genel Müdürlüğe davet edilebilir.

Çalışma izni muafiyetinde süreler

MADDE 51 – (1) Çalışma izni muafiyeti 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında belirlenen süre sınırlarını aşmamak kaydıyla yabancı tarafından talep edilen süreyle düzenlenir.

(2) Çalışma izni muafiyeti, yabancının pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli ve her yabancı için ayrı düzenlenir.

(3) Çalışma izni muafiyetinde süre uzatma başvurusu yapılamaz.

Çalışma izni muafiyeti başvurusunun reddi

MADDE 52 – (1) Çalışma izni muafiyeti başvurusu bakımından;

- a) Uluslararası işgücü politikasına uygun olmayan,
 - b) Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapıldığı tespit edilen,
 - c) Diğer kanunlarda Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılan,
 - ç) Adına çalışma izni muafiyeti başvurusu yapılan yabancının muafiyet kapsamında olmadığı anlaşılan,
 - d) Türkiye'ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek veya sınırdışı etme kararı alınmış yabancılardan olduğu İçişleri Bakanlığınca bildirilen yabancılara ilişkin olan,
 - e) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye'de çalışmasında sakınca görülen yabancılara ilişkin olan,
 - f) Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü olması durumu hariç, Türkiye Cumhuriyetinin tanımadığı veya diplomatik ilişkisinin bulunmadığı ülke vatandaşları için yapılan,
 - g) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendi kapsamında çalışma izni muafiyeti alarak çalışan yabancılardan yurt içinden aynı statüde olmayan bir işverene bağlı çalışmak üzere yaptıkları,
 - ğ) 49 uncu maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenen sürenin dolmasından sonra yapılan,
 - h) 53 üncü maddenin birinci fıkrasında öngörülen süreler dolmadan yapılan,
 - ı) Ek bilgi veya belge talebinin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı,
 - i) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılan,
- başvurular reddedilir.

Çalışma izni muafiyetine ilişkin diğer hususlar

MADDE 53 – (1) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışma izni muafiyeti verilen yabancılar için çalışma izni muafiyetinin düzenlendiği tarihten itibaren altı aylık, diğer çalışma izni muafiyetlerinde ise on iki aylık süre geçmedikçe aynı muafiyet kapsamında yeni başvuru yapılamaz.

(2) Çalışma izni muafiyeti belgesi, 48 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen süreler içerisinde yabancıya ülkeye çoklu giriş çıkış imkânı sağlar.

(3) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri kapsamındaki çalışma izni muafiyeti parçalı olarak kullanılabilir.

(4) Çalışma izni muafiyeti kapsamındaki çalışmanın, 48 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen muafiyet sürelerini aşacak olması durumunda Bakanlıktan çalışma izni alınması zorunludur.

(5) Politika belgesinin oluşturulmasında dikkate alınacak hususlar göz önünde bulundurularak Genel Müdürlük geçici süreli olmak kaydıyla ilave çalışma izni muafiyeti düzenlemeleri yapmaya ve bu düzenlemeleri resmi internet sayfasında yayımlamaya yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin düzenlenmesi ve şekli

MADDE 54 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgelerinin şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Bu belgelerin basım ve dağıtım işlemleri Bakanlıkça yerine getirilir.

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin geçerliliği

MADDE 55 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti, izin süreleri içinde geçerli olup bu sürelerin sona ermesi veya Genel Müdürlükçe sonlandırılması veya iptal edilmesiyle geçerliliğini kaybeder.

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin iptali

MADDE 56 – (1) Yabancının veya işverenin talebi dışında çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti, yabancının;

a) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içinde Türkiye'ye gelmemesi,

b) İçişleri veya Dışişleri Bakanlığının uygun görüşünün bulunması durumu hariç, pasaportunun veya pasaport yerine geçen belgesinin geçerlilik süresinin uzatılmaması,

c) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak çalıştığıının tespiti,

ç) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izni bakımından çalışmasının herhangi bir nedenle sona erdiğinin tespit edilmesi,

d) Bağımsız veya süresiz çalışma izni bakımından sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında çalışmasının aralıksız olarak üç aydan veya bir yıl içerisinde toplam altı aydan fazla süreyle kesintiye uğradığının tespit edilmesi,

e) Başvurusunun sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle veya değerlendirme kriterlerinin karşılanması amacıyla muvazaalı bir şekilde yapıldığının sonradan tespiti,

f) Kanununun 11 inci maddesi kapsamında olması ve geçiş süresi içinde talep edilen bilgi ve belgeleri sunmaması,

g) Türkiye'ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek

veya sınırdışı etme kararı alınmış yabancılardan olduğunun İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi,

ğ) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye’de çalışmasında sakınca olduğunun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi,

h) Sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izinlerinde aralıksız olarak altı aydan, bağımsız veya süresiz çalışma izinlerinde ise aralıksız olarak bir yıldan uzun süre Türkiye dışında kalması,

ı) 25 inci madde uyarınca çalışmaya başlamaması,

i) 30 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında çalışma izninin askıya alınmasını gerektirir durumunun süresi içerisinde bildirilmediğinin veya çalışma izninin doksan günden fazla süreyle askıda kaldığının tespiti,

j) 32 nci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında Genel Müdürlükçe talep edilen bilgi ve belgeleri süresi içerisinde sunmaması veya taahhütlerinin gerçekleştirilmeyeceğinin değerlendirilmesi,

k) 36 ncı madde kapsamında verilen çalışma izni bakımından, anlaşmalı evlilik yaptığının ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi,

l) Uluslararası koruma başvurusunun geri çekildiğinin veya geri çekilmiş sayıldığıının, uluslararası koruma statüsünün sona erdiğinin veya uluslararası koruma statüsünün iptal edildiğinin İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi,

m) 43 üncü madde kapsamında verilen çalışma izni bakımından, öğrenci ikamet izninin iptal edilmesi,

n) Çalışma izni başvurusunda beyan edilen ücret tutarının altında bir ücret almasını veya tam süreli çalışmanın kısmi süreli çalışmaya dönüştürülmesini öngören iş veya hizmet

sözleşmesi değişikliğinin çalışma izninin düzenlenmesinden sonra yapıldığının tespit edilmesi veya 60 ıncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen haller dışında sosyal güvenlik yükümlülüklerinin eksik şekilde yerine getirildiğinin tespit edilmesi,

o) Sosyal güvenlik yükümlülüklerinin yerine getirilmediğinin tespiti,

ö) Süresiz çalışma izninin kesintisiz olarak bir yıldan daha uzun süreyle askıda kaldığının tespiti,

durumlarında iptal edilir.

(2) İşveren veya yabancı tarafından çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin iptali, ileri tarihli olarak talep edilemez.

(3) İptal edilen çalışma izni belgesinin çalışma izninin iptaline ilişkin bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde Bakanlığa iade edilmesi zorunludur.

Çalışma izninin mahiyeti

MADDE 57 – (1) Bakanlıkça düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti geçerli olduğu sürece ikamet izni yerine geçer. Mülteci veya ikincil koruma statüsü tanınan yabancılara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla yabancıнын herhangi bir nedenle ikamet izni olması yabancıya çalışma hakkı sağlamaz.

(2) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin herhangi bir nedenle geçersiz hale gelmesi halinde buna bağlı olan ikamet hakkı sona erer.

(3) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti dışında bir nedenle Türkiye’de geçerli bir ikamet izni olan yabancıya verilen çalışma izninin veya çalışma izni muafiyetinin geçerliliğinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda yabancıнын sahip olduğu diğer ikamet izni geçersiz hale gelmez.

(4) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izni düzenlendiği işyeri ve adreste geçerlidir.

Harç ve değerli kâğıt bedeli

MADDE 58 – (1) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti harca tabidir.

(2) 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu uyarınca yabancılara düzenlenen çalışma izni belgesi ve çalışma izni muafiyeti belgesinden değerli kâğıt bedeli alınır.

(3) Çalışma izni süresinin uzatılması halinde harç ve değerli kâğıt bedelinin tamamı alınır.

(4) 26 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yenilene çalışma izni belgesi harca tabi olmayıp bu belge için değerli kâğıt bedeli alınır.

(5) 28 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında yenilene süresiz çalışma izni belgesi harca tabi olmayıp bu belge için değerli kâğıt bedeli alınır.

(6) İdarenin kusuru nedeniyle hatalı düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti belgesinin yenilenmesi durumunda harç ve değerli kâğıt bedeli alınmaz.

(7) Kaybolma nedeniyle çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgesinin yenilenmesi halinde harç bedelinin yarısı ve değerli kâğıt bedelinin tamamı alınır.

(8) Muafiyet geçerlilik süresi üç aydan kısa talep edilen çalışma izni muafiyeti başvuruları için harç bedeli alınmaz.

(9) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyet harcı ile değerli kâğıt bedellerinin tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir ve Genel Müdürlükçe uygulanır.

(10) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti harçlarını, harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleftir.

Kanuni çalışma süresinin hesaplanması

MADDE 59 – (1) Yıllık ücretli izinler, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık, geçici iş göremezlik ödenekleri alınan süreler, kanuni çalışma süresine dâhil edilir.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında hangi sürelerin kanuni çalışma süresinin hesaplanmasına dâhil edileceğini belirlemeye ve resmi internet sayfasında yayımlamaya Genel Müdürlük yetkilidir.

(3) Sürelerin hesaplanmasında Bakanlığa başvuru tarihi esas alınır.

Sosyal güvenlik yükümlülüğü

MADDE 60 – (1) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin çalışma izni veya çalışma izin muafiyet başvurusu esnasında beyan ve taahhüt edilen ücret ve tam zamanlı çalışmaya ilişkin usul ve esaslar üzerinden yerine getirilmesi zorunludur.

(2) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti kısmi süreli çalışmak üzere düzenlenebilir. Kısmi süreli çalışmanın yapılabileceği sektör, iş ve meslekler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır. Bu kapsamda bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülükleri başvuru esnasında ibraz edilen iş sözleşmesinde belirtilen ücret ve süreler üzerinden yerine getirilir.

(3) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti bulunan yabancı bakımından:

a) Yetkilendirilmiş sağlık hizmet sunucularından veya işyeri hekiminden alınmış istirahatli olduğunu gösterir raporun bulunması,

- b) 4857 sayılı Kanununun 74 üncü maddesinde sayılan hallerin bulunması,
- c) Gözaltı veya tutukluluk hallerinin bulunması,
- ç) Çalıştığı işyerinde grev veya lokavt olması,
- d) Yabancıнын geçici olarak yurtdışına çıkması,
- e) Çalışmaya engel mücbir sebeplerin var olması,
- f) 30 uncu madde kapsamında çalışma izninin askıya alınmış olması,

hallerinde bu durumu kanıtlayan belgelerin işveren veya bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde yabancı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ibrazı zorunludur.

(4) Çalışma izninin düzenlenmesinden sonra çalışma izni başvurusunda beyan edilen ücretin altında ücret ödenmesini veya tam süreli çalışmanın kısmi süreli çalışmaya dönüştürülmesini öngören iş veya hizmet sözleşmesi değişikliği yapılamaz.

(5) Türkiye'nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 61 – (1) İşverenler ile bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde adına çalışma izni düzenlenen yabancılar, çalışma izninin veya çalışma izni muafiyeti kapsamında çalışmanın başlamasını ve sona ermesini, çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin iptalini gerektirecek hâlleri on beş gün içinde ve bu Yönetmelikte bildirim yükümlüğü düzenlenen diğer hususları süresi içerisinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(2) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilen yabancıların işe başlayışlarına ilişkin Sosyal Güvenlik

Kurumuna yapılan işe giriş bildirimleri ve çalışma izin süresi bitiş tarihinde yapılan işten çıkış bildirimleri Genel Müdürlüğe yapılmış sayılır. Bu kapsamda Genel Müdürlüğe ayrıca bildirimde bulunulmaz. Sosyal güvenlik yükümlülüklerinden muaf olan yabancıların işe başlayış ve işten çıkışlarına ilişkin bildirimler birinci fıkra kapsamında Genel Müdürlüğe yapılır.

(3) Üç aya kadar düzenlenen çalışma izni muafiyetleri bildirim yükümlülüğünden muaftır.

(4) Bu Yönetmelik kapsamındaki bildirim yükümlülüklerine uyulmaması halinde Kanunun bildirim yükümlülüğüne aykırılık yaptırımları işverene, bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde ve çalışma izni muafiyetlerinde adına izin veya muafiyet düzenlenen yabancıya uygulanır.

(5) Bildirimler sistem üzerinden yapılır. 12 nci maddenin birinci fıkrası ile 13 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında düzenlenen bildirimlerin sistem üzerinden yapılmasının mümkün olmaması durumunda bu bildirimler elektronik tebligat adresi aracılığıyla yapılabilir.

Belgelerin yenilenmesi

MADDE 62 – (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti belgelerinin kaybolması halinde bu durum derhal işveren veya yabancı tarafından sistem üzerinden Genel Müdürlüğe bildirilerek yeni belge talebi yapılır.

Denetleme yetkisi

MADDE 63 – (1) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği Bakanlık iş müfettişleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri ve sosyal güvenlik denetmenleri tarafından denetlenir. Bu kapsamda yapılacak teftiş, denetim ve soruşturmalar, uygulamakla yükümlü olunan mevzuatın teftiş, denetim ve soruşturma hükümlerine göre yapılır.

(2) Kamu idarelerinin denetim elemanları ile kolluk kuvvetlerinin, kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim, inceleme ve kontrol sırasında yabancı çalıştıran işverenler ile yabancıların Kanun ve bu Yönetmelikten doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğini tespit etmeleri hâlinde, durum ilgili çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne bildirilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 64 – (1) 63 üncü maddenin birinci fıkrasına göre yapılan denetimler ve ikinci fıkrasına göre yapılan bildirimler üzerine, gönderilen tutanaklara ve denetim raporlarına göre, Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(2) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında düzenlenen bildirim yükümlülüklerinin ihlaline ilişkin Bakanlıkça yapılacak tespitler üzerine Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(3) Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar, uluslararası sözleşmeler ve özel kanunlarda çalışma izni almadan çalışabileceği düzenlenen yabancılar hariç olmak üzere Bakanlığa ulaşan bilgi ve belgelerden yabancıların çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti olmaksızın çalıştırıldığının açık olarak tespiti halinde söz konusu bilgi ve belgelere göre Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(4) Bu madde kapsamında çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne uygulanan idari yaptırımlara ilişkin bilgiler ve 65 inci maddenin birinci fıkrası kapsamındaki tespitler en geç on gün içerisinde sistem üzerinden Genel Müdürlüğe bildirilir. Bildirimde yer alacak hususlar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilen yabancıların sınır dışı edilmesi

MADDE 65 – (1) Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilen yabancılar sınır dışı edilmek üzere çalışma ve iş kurumu il müdürlüğünce Kanununun 23 üncü maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca il göç idaresi müdürlüğüne bildirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yabancıнын işveren veya işveren vekili, yabancıнын ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır. Bu gider, masraf ve harcamaların Göç İdaresi Başkanlığı bütçesinden karşılanması hâlinde, bu madde gereğince ödenen tutarlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca işveren veya işveren vekilinden tahsil edilir.

(3) İkinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

İdari itiraz ve yargı yolu

MADDE 66 – (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvurusunun reddi ve düzenlenen belgelerin iptali kararları, işverenler ile bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinleri ve çalışma izni muafiyetlerinde yabancılara 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

(2) Bakanlığın Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında verdiği kararlara karşı ilgililer tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Bakanlığa itiraz edilebilir.

(3) İtirazlar sistem üzerinden yapılır. İtiraza ilişkin bilgi ve belgeler başvuruya eklenir. İtirazın reddedilmesi hâlinde idari yargı yoluna başvurulabilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 67 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla her

türlü idari düzenleme yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 68 – (1) 29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği](#) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkra uyarınca yürürlükten kaldırılan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 15 inci maddesi kapsamında ikamet izni olmadan başvuru yapılması, Bakanlığa kâğıt ortamında başvuru belgesi gönderilmemesi, Genel Müdürlükçe başvuru bilgi ve belgelerinin belirlenmesi,

b) 20 nci maddesi kapsamında ön izin taleplerinin ilgili mercie sistem üzerinden iletilmesi,

c) 22 nci maddesi kapsamında değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi,

ç) 44 üncü maddesi ve 49 uncu maddesinin beşinci fıkrası kapsamında Dışişleri Bakanlığına yapılacak çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvuruları,

bakımından gerekli idari ve teknik çalışmalar tamamlanıncaya kadar mevcut uygulamalar devam eder.

(2) Bu Yönetmeliğin;

a) 26 ncı maddesi uyarınca şube veya görev değişikliği

yapılmasına,

b) 27 nci maddesi kapsamında çalışma izni süre uzatma müracaat belgesi verilmesine,

c) 28 inci ve 29 uncu maddeler kapsamındaki başvuruların yurtdışından yapılmasına,

ç) 30 uncu maddesi kapsamında çalışma izninin askıya alınmasına,

d) 48 inci ve 53 üncü maddeleri hariç olmak üzere çalışma izni muafiyetine ilişkin hükümlerinin uygulanmasına,

gerekli teknik çalışmaların tamamlanmasının ardından başlanır.

(3) Bu madde kapsamında belirtilen çalışmaların tamamlandığı bilgisi Bakanlık internet sitesinde duyurulur.

(4) 4/4/2014 tarihinden önce verilen süresiz çalışma izinlerinde, süresiz çalışma izni belgesinin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde yenilenmemesi halinde süresiz çalışma izni, izin belgesi yenilenene kadar askıya alınır.

Tebliğat ve bildirim

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti başvurularıyla ilgili iş ve işlemlere ilişkin kararların tebliği ve bildirimi, elektronik tebliğat adresine ilişkin gerekli çalışmalar tamamlanıncaya kadar başvuru sahibi tarafından sistem üzerinden güvenli elektronik imza ile imzalanmak suretiyle beyan ve taahhüt edilen elektronik posta adresine yapılır.

Yürürlük

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 70 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde KVK Geçici Mad. 14/1-a Kapsamında Değerlemeden Doğan Kazanç İstisnasına İlişkin Değişiklik

Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde KVK Geçici Mad. 14/1-a Kapsamında Değerlemeden Doğan Kazanç İstisnasına İlişkin Değişiklik 20/01/2022 tarih ve 7352...

Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde KVK Geçici Mad. 14/1-a Kapsamında Değerlemeden Doğan Kazanç İstisnasına İlişkin Değişiklik

Tarih: 1 Şubat 2022

Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde KVK Geçici Mad. 14/1-a Kapsamında Değerlemeden Doğan Kazanç İstisnasına İlişkin Değişiklik

20/01/2022 tarih ve [7352 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar](#)

[Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) 29/01/2022 tarihli ve 31734 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

[Kurumlar Vergisi Kanununa](#) eklenen Geçici 14 üncü maddeye göre; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarınının 01/10/2021 ila 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

Buna istinaden Kurum Geçici Vergi Beyannamesinin:

“Matrah bildirimi” kulakçığının

“Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler” bölümüne

“KVK Geçici Mad. 14/1-a kapsamında değerlemeden doğan kazanç istisnası” satırını eklenmiştir.

“KVK Geçici Mad. 14/1-a kapsamında değerlemeden doğan kazanç istisnası” satırını 31/12/2021 tarihli bilançosunda yer alan yabancı para tutarını 17 Şubat 2022 tarihine kadar TL mevduata veya katılım hesabına dönüştüren mükellefler kullanabileceklerdir.

Duyurulur.

Kaynak: GİB

Kooperatiflerin Denetiminde Mensuplarının Görevlendirilmesi

Dış Meslek

Kooperatiflerin Dış Denetiminde Meslek Mensuplarının Görevlendirilmesi Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 1 Şubat 2022 tarih ve 31737 sayılı R...

Kooperatiflerin Dış Denetiminde Meslek Mensuplarının Görevlendirilmesi

Tarih: 1 Şubat 2022

Kooperatiflerin Dış Denetiminde Meslek Mensuplarının Görevlendirilmesi

ÖZET:

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik'de kooperatif ve üst kuruluşlarının denetimleri ile birlik ve merkez birliklerinin denetim için yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olan kooperatiflerin genel kurullarında, dış denetimi yapmak üzere 3568 sayılı Kanuna tabi meslek mensupları görevlendirilebilecektir.

Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan kooperatiflerin finansal tabloları, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararları geçersiz kabul edilecektir.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 1 Şubat 2022 tarih ve 31737 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan [Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik](#)'de kooperatif ve üst kuruluşlarının denetimleri ile birlik ve merkez birliklerinin denetim için yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

Yönetmelik /4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak denetimler ile 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak dış denetimi ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarından bağımsız denetime tabi olmayanların dış denetimini kapsamaktadır.

Yönetmelikte geçen;

-Dış denetim: Finansal tablolardaki bilgilerin, mevzuatta belirtilen esaslara uygunluğu ve doğruluğu hususunda, denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesini ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını,

-Dış denetçi: Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak dış denetimi yürütecek, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler veya 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları veya ilgili bakanlıkça denetim yetkisi verilen birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimle görevli personelini,

İfade etmektedir.

Yönetmelik uyarınca dış denetimin kapsamı Kooperatiflerin finansal tablolarının; kooperatiflerin tabi olduğu 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun, 213 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına göre hazırlanıp hazırlanmadığı, gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği, gelir ve gider hesapları ile bilanço hesaplarının defter, kayıt ve belgelerle uyumlu olup olmadığı hususlarıdır. Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan finansal bilgiler de dış denetimin kapsamı içindedir.

Yönetmelikte Dış denetim yapabilecekler aşağıdaki gibi sayılmıştır.

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,

b) 3568 sayılı Kanuna tabi meslek mensupları,

c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler,

Dış denetime tabi olan kooperatiflerin genel kurullarında, dış denetimi yapmak üzere birinci fıkrada sayılanlardan biri seçilir.

Dış denetime tabi kooperatifler aşağıdaki gibidir:

(1) Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan faal kooperatifler dış denetime tabidir:

a) Tarım satış, tarım kredi, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet, pancar ekicileri kooperatifleri.

b) Yapı ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler.

c) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 30 milyon Türk lirası ve üstü net satış hasılatı olan kooperatifler.

ç) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 2.000 ve daha fazla ortağı bulunan kooperatifler.

Kooperatifler art arda iki hesap döneminde birinci fıkranın (c) bendindeki şartı sağlamaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren dış denetime tabidir. Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan son iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Art arda iki hesap döneminde yıllık net satış hasılatı birinci fıkranın (c) bendinde belirlenen rakamın altında kalan kooperatifler müteakip hesap döneminden itibaren dış denetim kapsamından çıkarılır. Ancak müteakip dönemde bu şartı sağlaması durumunda bir sonraki dönemde dış denetim kapsamına dahil olur.

Kanuni yükümlülükleri nedeniyle 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri kapsamında bağımsız denetim yaptıran kooperatifler, bu Yönetmelik uyarınca yaptırmaları gereken dış denetimden muaftır.

Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan kooperatiflerin finansal tabloları, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararları geçersizdir.

Kaynak: TÜRMOB

Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/5)

Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşüm (Sayı: 2022/5) 01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31737 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından...

Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/5)

Tarih: 1 Şubat 2022

Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşüm (Sayı: 2022/5)

01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31737

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

MADDE 1 – 21/12/2021 tarihli ve 31696 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan [Türk Lirası Mevduat ve Katılma](#)

[Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ \(Sayı: 2021/14\)](#)'in 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Merkez Bankası, bankanın mevduat hesabına uygulayacağı azami faiz oranını belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Tebliğin Yaymlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
21/12/2021	31696 (Mükerrer)
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yaymlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
1- 31/12/2021	31706
2- 11/1/2022	31716

Defter Beyan Sistemi Duyurusu – Basit Usul Mükellefler Hakkında

Defter Beyan Sistemi Duyurusu – Basit Usul Mükellefler Hakkında 7338 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Ka...

Defter Beyan Sistemi Duyurusu – Basit Usul Mükellefler Hakkında

Tarih: 1 Şubat 2022

Defter Beyan Sistemi Duyurusu – Basit Usul Mükellefler Hakkında

[7338 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) 26/10/2021 tarihli ve 31640 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Söz konusu Kanun ile 31/12/1960 tarihli ve [193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa](#) mükerrer 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir. *“Bu Kanuna göre kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden müstesnadır.”* Bu kapsamda kazançları sadece “Basit Usulde Vergilendirilen” mükellefler “2021” vergilendirme döneminde elde ettikleri kazançlara ilişkin “Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi” (Beyana Tabi Geliri Sadece Basit Usulde Tespit Edilen Ticari Kazançlardan İbaret Olanlar İçin) (1001C) vermeyeceklerdir.

Kaynak: GİB

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair
Yönetmelik 01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı:
31737 Ticaret Bakanlığında: BİRİNCİ BÖLÜM Amaç,...

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik

Tarih: 1 Şubat 2022

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik

01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31737

Ticaret Bakanlığında:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kooperatif ve üst kuruluşlarının denetimleri ile birlik ve merkez birliklerinin denetim için yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak denetimler ile 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak dış denetimi ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve

Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarından bağımsız denetime tabi olmayanların dış denetimini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 65 inci ve 69 uncu maddelerine, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 20 nci maddesine 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- b) Birim Kooperatif: Birliklerde ortak kooperatifleri, merkez birliklerinde ortağı birliklerin ortağı olan kooperatifleri,
- c) Denetçi: Denetleme organı üyelerinden her birini,
- ç) Denetleme organı tarafından yapılacak denetim: Genel kurul adına kooperatif veya üst kuruluşlarının işlem ve hesaplarını tetkik eden, kooperatif denetim kurulu üyelerince yapılan denetimi,
- d) Denetim elemanı: İlgili Bakanlıkların müfettiş ve/veya kontrolörlerini,
- e) Dış denetim: Finansal tablolardaki bilgilerin, mevzuatta belirtilen esaslara uygunluğu ve doğruluğu hususunda, denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesini ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını,
- f) Dış denetçi: Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak dış denetimi yürütecek, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler

veya 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları veya ilgili bakanlıkça denetim yetkisi verilen birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimle görevli personeli,

g) Dış denetime yetkili birlik/merkez birliği: Dış denetim yapmak üzere ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilen kooperatif birlikleri ile merkez birliklerini,

ę) Faal kooperatifler: 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 81 inci maddesine göre dağılmayan kooperatif ve üst kuruluşlarını,

h) Finansal tablolar: Kooperatifin tabi olduğu 1163 sayılı Kanun, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili mevzuatına göre hazırlanması gereken finansal tabloları,

ı) Genel kurul: Kooperatif ve üst kuruluşlarının genel kurulunu,

i) İlgili Bakanlık: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığını; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için evre, şehircilik ve İklım Değişikliği Bakanlığını; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret Bakanlığını,

j) İlgili Kanun: 1163 sayılı Kanunu ile 1581 sayılı Kanunu,

k) İl Müdürlüğü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman il müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için evre, şehircilik ve İklım Değişikliği il müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret il müdürlüğünü,

l) Kooperatif: 1163 sayılı Kanuna, 1581 sayılı Kanuna ve 4572 sayılı Kanuna göre faaliyet gösteren kooperatifler ile bunların üst kuruluşlarını,

m) Kooperatif Bilgi Sistemi (K00PBİS): 1163 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan bilgi sistemini,

n) Yönetim kurulu: Kanun ve anasözleşme hükümleri içinde kooperatif ve üst kuruluşlarının faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetleme Organınca Yapılacak Denetim,

Denetimin Kapsamı ve Denetçilerin Nitelikleri

Denetleme organınca yapılacak denetimin konusu ve kapsamı

MADDE 5 – (1) Kooperatifin faaliyet konusu içerisinde, tüm işlemlerinin mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde yürütülüp yürütülmediği, gelir tablosu hesaplarıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığı, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığı ve gelir tablosu hesaplarıyla mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapılıp yapılmadığı hususları denetleme organı tarafından yapılacak denetimin konusunu oluşturur.

(2) Denetleme organı üyeleri, genel kurul namına kooperatifin bütün işlem ve hesaplarını tetkik eder.

(3) 4572 sayılı Kanuna tabi kooperatifler hariç olmak üzere, dış denetime tabi kooperatifler de dâhil, tüm kooperatiflerde denetleme organı tarafından denetim yapılması zorunludur.

(4) Kooperatiflerde bir denetçi seçilmesi halinde denetleme organına yapılan atıflar bu denetçiye yapılmış sayılır.

Denetleme organının üyelerinin seçilmesi, azli ve üyeliğin boşalması

MADDE 6 – (1) 4572 sayılı Kanuna tabi kooperatifler hariç

olmak üzere, genel kurul tarafından, denetleme organı olarak en fazla dört yıl için en az bir denetçi seçilir. Genel kurulca ayrıca asıl üye sayısı kadar yedek denetçi seçilebilir.

(2) Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre ilgili Bakanlıkça belirlenen kooperatiflerde denetimi gerçekleştirecek denetleme organı üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır.

(3) Denetleme organı üyelerinin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi, kooperatife kayıtlı ortakların en az 1/10'unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları ve genel kurula katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınması halinde mümkündür.

(4) Denetleme organı üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman görevlerinden çekilebilirler. İlgili mevzuatta belirtilen seçilme şartlarını taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri anlaşılınların üyelikleri kendiliğinden sona erer. Denetleme organı üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde bunların yerlerine varsa en çok oy alan yedekler geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde, mevcut denetleme organı üyesi veya üyeleri ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere şartları haiz kişileri organ üyeliğine atar. Yedekler de dâhil hiçbir üye kalmaması halinde yönetim kurulunca, denetçilerin seçilmesi amacıyla genel kurul derhal toplantıya çağırılır.

Denetleme organı üyelerinin nitelikleri

MADDE 7 – (1) Denetleme organı üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak.

b) En az lise düzeyinde diploma sahibi olmak.

c) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kanun hükümlerine göre mahkûm olmamak.

ç) Görevi süresince, kooperatifte yönetim kurulu üyesi, bu üyelere birinin eşi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleriyle ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlı olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak.

d) Denetleme organı üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlılığı bulunmamak.

(2) Denetleme organı üyeleri, kooperatifin ve kooperatifin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

(3) İkinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen denetleme organı üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibarıyla diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra ikinci fıkradaki diğer görevleri edinen denetleme organı üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Bunların yerlerine yedekleri çağrılır.

(4) Denetleme organı üyeleri fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, kooperatif ve kooperatifin bağlı bulunduğu üst kuruluşlar ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları

şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetleme Organı Üyelerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Denetleme organı üyelerinin görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Denetleme organı üyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yıllık bilanço ve gelir tablosu hesaplarını inceleyerek bu husustaki görüşlerini birlikte veya tek başına genel kurula bir raporla bildirmek.

b) Kooperatif işlemlerinden bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli olarak tutulmasını sağlamak amacıyla en az üç ayda bir kooperatifin defterlerini incelemek.

c) En az üç ayda bir kooperatifin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek.

ç) Bütçe, bilanço ve gelir tablosunu denetlemek.

d) Gelir tablosu hesaplarıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığını ve işletmenin neticeleriyle mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapılıp yapılmadığını incelemek.

e) Yönetim kurulunun ihmali halinde genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya davet etmek.

f) Yönetim kurulu üyeleriyle, kooperatif personelinin ilgili kanun ve anasözleşme hükümleri ile iyi niyet esaslarına uygun davranıp davranmadığını kontrol etmek.

g) Yönetim kurulu üyelerinin gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, toplantı nisabının kaybedilmesi

halinde boşalan bu üyeliklere geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak.

ğ) Kooperatif ortaklarının, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkındaki şikâyetlerini incelemek ve inceleme sonucunu yıllık raporunda açıklamak.

h) Uygun gördükleri teklifleri yönetim kurulu ve/veya genel kurul toplantıları gündemine koydurmak.

(2) Denetleme organı üyeleri, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, ilgili kanun ve anasözleşmeye aykırı hareketleri bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

(3) Kooperatifin birden fazla denetleme organı üyesi bulunması halinde, denetleme organı üyeleri kooperatifi genel kurul toplantısına çağırma yetkisi hariç olmak üzere kendilerine ilgili kanun ve anasözleşme ile verilen görev ve yetkileri, gerektiğinde tek başlarına da kullanabilirler.

(4) Denetleme organı üyeleri, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına katılırlar ancak yönetim kurulu toplantılarında oy kullanamazlar.

(5) Denetleme organı üyeleri, 1163 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesine aykırı uygulamaları da araştırmakla yükümlüdürler.

Denetleme organı üyelerinin sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Denetleme organı üyeleri; görevlerini yerine getirirken kusurlu hareket ettikleri takdirde, hem kooperatife hem de ortaklar ile kooperatif alacaklılarına karşı verdikleri zarar dolayısıyla sorumludurlar.

(2) Denetleme organı üyeleri, ilgili kanun ve anasözleşme ile kendilerine yükletilen diğer görevleri hiç veya gereği gibi yapmamalarından, düzenledikleri raporların gerçeği yansıtmamasından doğan zararlardan dolayı da kusursuz

olduklarını ispat etmedikçe müteselsilen sorumludurlar.

(3) Denetleme organı üyeleri, görevleri sırasında öğrendikleri ve açıklanmasında kooperatif veya ortaklar için zarar umulan hususları, kooperatif ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

Denetleme organı üyelerinin ücretleri

MADDE 10 – (1) Denetleme organı üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında hiç bir ad altında başkaca ödeme yapılamaz. Kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerin denetleme organı üyeleri, bunların ortağı olduğu üst kuruluşlarda görev alsalar dahi yalnızca bir ücret veya huzur hakkı alabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetleme Organı Yıllık Çalışma Raporu

Denetleme organı yıllık çalışma raporu ve genel ilkeleri

MADDE 11 – (1) Denetleme organı üyeleri her yıl işlem ve hesapları denetleme görev ve yetkisini yerine getirdikten sonra 1163 sayılı Kanununun 67 nci maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına sunacakları “Denetleme Organı Yıllık Çalışma Raporu”nu hazırlarlar. Denetleme organı yıllık çalışma raporunda; raporun görüşüleceği genel kurul toplantı tarihi, incelemenin ait olduğu dönem ve düzenleme tarihi belirtilir. Raporun tüm sayfaları, düzenleyen denetleme organı üyesi veya üyeleri tarafından imzalanır.

(2) Rapor, genel kurulda görüşülecek döneme ilişkin tüm işlem ve hesapları kapsayacak şekilde ayrıntılı bilgiler içerir. Rapor; açık, öz ve anlaşılır bir dille yazılır.

(3) Raporda, ortaklar ve diğer kişiler nezdinde yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez.

(4) Rapor, ilgili olduğu genel kurul toplantı tarihinden en az 20 gün önce düzenlenerek yönetim kuruluna teslim edilir. Ayrıca rapor yönetim kurulu tarafından KOOPBİS'e yüklenir. Daha sonra rapor içeriğinde herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(5) Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenmeyen denetleme organı raporları, genel kurullarda görüşülemez ve kabul edilemez.

Denetleme organı yıllık çalışma raporunda bulunması zorunlu hususlar ve raporunun içeriği

MADDE 12 – (1) Denetleme organı yıllık çalışma raporunun, aşağıda belirtilen bölüm ve konuları içerecek şekilde düzenlenmesi esastır.

a) Kuruluş işlemleri bölümünde;

1) Yeni kurulan kooperatiflerde, kuruluş işlemleri için yapılan harcamalar ve buna ilişkin muhasebe kayıtlarına yönelik, kuruluş işlemlerinde herhangi bir usulsüzlük bulunup bulunmadığı,

2) Kooperatifin unvanında, 1163 sayılı Kanuna aykırı olarak, kamu kurum ve kuruluşunun ismine yer verilip verilmediği,

belirtilir.

b) Yönetim kuruluve personel işlemleri bölümünde;

1) Yönetim kurulu üyelerinin, ilgili Kanun ve kooperatif anaszleşmesinde öngörülen üyelik şartlarını taşıyıp taşımadığı yönünde yapılan araştırma sonucu,

2) Raporun ilgili olduğu dönemde, yönetim kurulu toplantı nisabı kaybedilmiş ise denetleme organı yeleri tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek ye çağrılıp ağrılmadığı,

3) Yönetim kurulu yeleri hakkında, kooperatifi zarara uğraticı eylemleri dolayısıyla açılmış hukuki sorumluluk

davası veya 1163 sayılı Kanunda belirtilen suçlarla ilgili açılmış kamu davası bulunmakta ise davaya ilişkin genel bilgiler ve davanın göreve devamını etkileyip etkilemediğine ilişkin görüş,

4) Yönetim kurulu üyelerine, genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında başka bir ad altında veya belirlenen bu tutarların üzerinde ödeme yapılıp yapılmadığı,

5) 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesine aykırı olarak, genel kurulun devir ve terk edemeyeceği yetkilerin yönetim kurulu üyelerince kullanılıp kullanılmadığı, bu bağlamda; gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliği, yeri ve azami fiyatı ile satılacak gayrimenkulün asgari fiyatıyla ilgili genel kurul kararına uygun hareket edilip edilmediği, imalat ve inşaat işlerinin genel kurulca belirlenen yöntemle yapılıp yapılmadığı,

6) Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personelinin, kooperatifle, kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapıp yapmadıkları,

7) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca alınması kararlaştırılan gayrimenkullerin alımının, kat karşılığı arsa devralınmasının, yönetim kurulunca tapu devri veya tapuya şerh verdirilecek bir satış vaadi sözleşmesi ile yapılıp yapılmadığı,

8) Yönetim kurulu üyelerinin, kooperatife ait defter ve belgeleri incelenmek üzere denetleme organı üyelerine verip vermedikleri, bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşanıp yaşanmadığı,

9) Genel kurul toplantısına sunulan yönetim kurulu yıllık çalışma raporunun, kooperatifin gerçek durumunu yansıtır şekilde eksiksiz ve hatasız hazırlanıp hazırlanmadığı,

10) Müdür ve kooperatif personeline ödenen ücretler kapsamında, ilgililerin sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna tam ve zamanında yatırılıp yatırılmadığı,

11) 1163 sayılı Kanununun 90 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili Bakanlıkça verilen talimatların yerine getirilip getirilmediği,

belirtilir.

c) Ortaklık işlemleri bölümünde;

1) Genel kurul toplantısına ilişkin ortaklar listesinin, kooperatif anasözleşmesinde belirtilen bilgileri içerir şekilde düzenlenip düzenlenmediği ve KOOPBİS'den alınıp alınmadığı,

2) Kooperatife ortak kaydedilen veya ortaklığı sona erenlerle ilgili olarak yönetim kurulu kararları alınıp alınmadığı,

3) Genel kurul toplantısına ilişkin düzenlenen ortaklar listesinin, kooperatifin ortaklar defterindeki kayıtlara uygun olup olmadığı, bu bağlamda, genel kurul toplantısına katılma hakkı bulunmayanların ortaklar listesinde yer alıp almadığı, yapı kooperatifleri hariç olmak üzere diğer kooperatiflerde genel kurul tarihinin üç ay öncesinden ortak olmayanların listede yer alıp almadığı, haklarında alınan çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların listede olup olmadıkları,

4) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca kararlaştırılan ortak sayısının üzerinde ortak kaydedilip kaydedilmediği,

5) Anasözleşmede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılıp çıkarılmadığı, haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınıp alınmadığı,

6) Kooperatif ortakları tarafından, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkında, denetleme organı üyelerine intikal ettirilmiş şikâyetler var ise bu konularda yapılan incelemeler,

- 7) Yönetim kurulu tarafından, ortaklar arasında hak ve vecibelerde eşitlik ilkesine uygun hareket edilip edilmediği,
 - 8) Ortaklık pay devirlerinin kanun ve anasözleşme hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği,
 - 9) Özellikle yapı kooperatiflerinde bir ortaklık payına birden fazla kimsenin ortak olup olmadığı,
 - 10) Yapı kooperatiflerinde, ortaklardan talep edilen aidat ve ara ödemelerin genel kurul tarafından belirlenip belirlenmediği, borçlu ortaklar hakkında kanun ve anasözleşme hükümlerine göre işlem yapılıp yapılmadığı,
- belirtilir.

ç) Defter ve belgeler bölümünde;

- 1) 6102 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tutulması zorunlu olan, yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, yönetim kurulu karar defteri, pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin tutulup tutulmadığı,
- 2) Yevmiye defteri kayıtlarınının 6102 sayılı Kanunda öngörülen sürede yapılıp yapılmadığı, kayıt nizamına uyulup uyulmadığı,
- 3) Envanter defterine, kooperatifin dönem sonu bilançosu ile dönem başı açılış bilançosunun ve gelir tablosunun işlenip işlenmediği,
- 4) Yevmiye defteri, envanter defteri, defteri kebir, yönetim kurulu karar defteri, genel kurul toplantı ve müzakere defteri ve ortaklar (pay) defterlerinin açılış tasdiklerinin; yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defteri kapanış tasdiklerinin 6102 sayılı Kanunda öngörülen süre içerisinde yaptırılıp yaptırılmadığı,
- 5) Defterler ile saklanması zorunlu olan belgelerin, 6102 sayılı Kanunda öngörülen süreyle saklanıp saklanmadığı,

6) Muhasebe kayıtlarında yer alan tahsilat ve ödemelerin tümünün kanunen geçerli belgeye dayanıp dayanmadığı, belirtilir.

d) Bilanço, gelir tablosu hesapları ve mali durum bölümünde;

1) Bilanço ve gelir tablosunun, kooperatifin muhasebe defterlerine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı, yanlış, eksik bilgi bulunup bulunmadığı, bilanço kalemlerinin ayrıntılı bilgi içerip içermediği,

2) Bir önceki genel kurulda görüşülerek kabul edilen bütçe ile gerçekleşen bilanço kalemlerinin uyumlu olup olmadığı,

3) Bilançoda hazır değerler ve menkul kıymetler bölümünde yer alan tutarların fiilen bulunup bulunmadığı sayım ile tespit edilmesini müteakip sayım sonuçları,

4) Kooperatifin alacaklarının hangi işlemlerden kaynaklandığı, alacakların takibi ve tahsili konusunda yönetim kurulunca gerekli gayret ve titizliğin gösterilip gösterilmediği,

5) Kooperatif kayıtlarında görünen avansların ayrıntılı dökümü ile bu avansların kooperatifin amaç ve faaliyeti kapsamında verilip verilmediğine, avans kapatma işlemlerinde süre ve belge yönünden gerekli titizliğin gösterilip gösterilmediği,

6) Kooperatifin genel olarak borçlarının dökümü, gerçek bir mal veya hizmet alımına dayanıp dayanmadıkları, borçların vadesinde ödenmesi konusunda yönetim kurulunca gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı,

7) Ortaklardan yapılan her türlü tahsilatın kayıtlara eksiksiz intikal ettirilip ettirilmediği, gecikme faizi tahakkuk ve tahsilatlarının yapıp yapılmadığı,

8) Vergi ve diğer yasal yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilip getirilmediği, getirilmemiş ise nedeni, kooperatif faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında herhangi bir

faiz, gecikme cezası ödenmiş ise bunların dökümüne, nedenlerine ve gelir tablosu hesaplarında açık olarak gösterilip gösterilmediği,

9) Genel yönetim giderlerinin usulüne uygun, kooperatifin iş hacmiyle uyumlu olup olmadığı,

10) Kooperatifin ilgili faaliyet dönemindeki işlemleri neticesinde olumlu gelir ve gider farkı oluşmuş (bilançoda dönem kârı) ise bu farkın 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak dağıtımının yapıp yapılmadığına, işlemler neticesinde menfi gelir ve gider farkı oluşmuş (bilançoda dönem zararı) ise bu farkın 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak karşılanıp karşılanmadığı,

11) 1 ilâ 10 uncu bentlerde yer verilen tespitler çerçevesinde, kooperatifin mali durumu hakkında genel bir değerlendirmesi,

belirtilir.

e) Taşınmaz alım ve satımı ile inşaat çalışmaları bölümünde;

1) Taşınmaz alımı gerçekleşmiş ise taşınmazın kooperatif amaçlarına uygun olup olmadığı; bu taşınmazın alım bedeli ve yapılan ödemelerin tutarı,

2) İnşaat yapımına başlanmış ise projelerin ilgili belediyece onaylanıp onaylanmadığı, yapı ruhsatı alınıp alınmadığı,

3) Yapı denetim raporlarında belirtilen inşaat yapım seviyelerine ilişkin açıklamalar,

4) Yapı kooperatifleri birlikleri ve merkez birliklerinde, arsa temini, alt yapı çalışmalarına, ortak kooperatiflere arsa tahsisi işlemlerinin mevzuata uygun olarak yapıp yapılmadığı,

5) Taşınmaz alımında ve satımında takip edilecek usul ile

alınan taşınmazın niteliğinin, yerinin ve azami fiyatının, satılan taşınmazın ise asgari satış fiyatının genel kurulda belirlenip belirlenmediği,

6) İmalat ve inşaat işlerinin yaptırılma yönteminin genel kurulda belirlenip belirlenmediğine, belirlendi ise hangi yöntemin tercih edildiği,

belirtilir.

f) Diğer açıklamalar bölümünde;

1) Kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye aşamasına ilişkin açıklamalar,

2) İşlerin yürütülmesinde ilgili kanun ve ana sözleşmeye aykırı hareketler mevcut ise kısa açıklamalara ve yapılacak işleme dair görüşler,

belirtilir. Ayrıca kooperatifin özel durumu ve çalışma konusu gibi hususlar gözetilerek, bu Yönetmelikte düzenlenmemiş olsa dahi gerekli görülen açıklamalara ve önerilere yer verilebilir.

g) Sonuç bölümünde; kooperatifin işlem ve hesaplarının incelenmesi neticesinde ulaşılan sonuç ve kanaat belirtilerek genel kurulun takdirine sunulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kooperatiflerde Dış Denetim,

Dış Denetimin Konusu ve Dış Denetçinin Nitelikleri

Dış denetimin konusu ve kapsamı

MADDE 13 – (1) Kooperatiflerin finansal tablolarının; kooperatiflerin tabi olduğu 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun, 213 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına göre hazırlanıp hazırlanmadığı, gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenip

düzenlenmediği, gelir ve gider hesapları ile bilanço hesaplarının defter, kayıt ve belgelerle uyumlu olup olmadığı hususları dış denetimin konusunu oluşturur.

(2) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan finansal bilgiler de dış denetimin kapsamı içindedir.

(3) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilenler, ilgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik veya merkez birlikleri nezdinde gerçekleştirdikleri denetimler dışındaki denetim faaliyetlerini, bu Yönetmelik kapsamında yürütür.

Dış denetim yapabilecekler

MADDE 14 – (1) 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kooperatiflerin dış denetimi;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,

b) 3568 sayılı Kanuna tabi meslek mensupları,

c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler,

tarafından yapılabilir.

(2) Dış denetime tabi olan kooperatiflerin genel kurullarında, dış denetimi yapmak üzere birinci fıkrada sayılanlardan biri seçilir.

Dış denetime tabi kooperatifler ve dış denetim yaptırmamanın sonuçları

MADDE 15 – (1) Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan faal kooperatifler dış denetime tabidir:

a) Tarım satış, tarım kredi, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet, pancar ekicileri kooperatifleri.

b) Yapı ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler.

c) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 30 milyon Türk lirası ve üstü net satış hasılatı olan kooperatifler.

ç) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 2.000 ve daha fazla ortağı bulunan kooperatifler.

(2) Kooperatifler art arda iki hesap döneminde birinci fıkranın (c) bendindeki şartı sağlamaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren dış denetime tabidir. Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan son iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Art arda iki hesap döneminde yıllık net satış hasılatı birinci fıkranın (c) bendinde belirlenen rakamın altında kalan kooperatifler müteakip hesap döneminden itibaren dış denetim kapsamından çıkarılır. Ancak müteakip dönemde bu şartı sağlaması durumunda bir sonraki dönemde dış denetim kapsamına dahil olur.

(3) Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatının hesaplanmasında varsa bağlı ortaklıkların ve iştiraklerin yıllık net satış hasılatı da dikkate alınır.

(4) Kanuni yükümlülükleri nedeniyle 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri kapsamında bağımsız denetim yaptıran kooperatifler, bu Yönetmelik uyarınca yaptırmaları gereken dış denetimden muaftır.

(5) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan kooperatiflerin finansal tabloları, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararları geçersizdir.

Dış denetçinin nitelikleri

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetim faaliyeti yürütebilmek için;

a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,

b) Kamu haklarını kullanmaktan yoksun bırakılmış olmamak,

c) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kanun hükümlerine göre mahkûm olmamak,

ç) En az lisans düzeyinde diploma sahibi olmak kaydıyla 3568 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili meslek odasına kayıtlı serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir unvanına sahip olmak veya bu unvanları haiz olma koşulu hariç bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen diğer niteliklere sahip olmak koşuluyla denetim yetkisi verilen birlik/merkez birliğinde denetimle görevli personel olmak,

d) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler hariç olmak üzere dış denetçi eğitimini tamamlamış olmak,

e) Görevi süresince, dış denetim işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya dolaylı olarak kooperatifle kooperatif konusuna giren bir ticari muamelesi bulunmamak,

f) Kooperatif ile ortaklık ilişkisi bulunmamak,

g) Son 5 yıl içinde gerçekleştirdikleri kooperatif dış denetimlerinde bu Yönetmelik hükümlerine üç seferden fazla aykırı davranışlarda bulunmamış olmak,

ğ) Görevi süresince, dış denetçiler ve bunların boşanmış olsalar dahi eşleri ile üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece

dâhil) kan ve kayın hısımları veya dış denetçi tarafından denetlenen kooperatif veya denetlenen kooperatif ile ilgili olanlarla doğrudan veya dolaylı olarak menfaat, ortaklık, kilit yönetici sıfatıyla iş, olağan ekonomik ilişkiler dışında borç veya alacak ilişkilerine girmemiş olmak,

h) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilmişse, faaliyet izinlerinin iptal edilmemiş veya askıya alınmamış olması ya da bağımsız denetim resmi sicilinde gayri faal olarak gösterilmemiş olması,

şarttır.

(2) Dış denetçi, görevini yürütürken bu Yönetmelik hükümlerine ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareket edemez. Ayrıca dış denetçinin 38 inci ve 39 uncu maddelere uygun denetim raporu hazırlaması, süresi içinde tamamlaması ve hazırladığı raporu usulüne uygun olarak sunması gerekir.

(3) Dış denetçi ile denetim yapılacak kooperatif arasında, denetçinin tarafsızlığını ortadan kaldıran bir nedenin varlığı halinde, denetçi bu kooperatifte denetim yapamaz.

Dış denetçi eğitimi

MADDE 17 – (1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler hariç olmak üzere, bu Yönetmelik kapsamında dış denetim yapacak dış denetçilere, Bakanlık veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya üniversitelerce eğitim verilir.

(2) Eğitim programını tamamlayanlara katılım belgesi verilir. Katılım belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır. Bu sürenin sonunda dış denetçilerin yenileme eğitimi alarak katılım belgelerini yenilemeleri şarttır.

(3) Dış denetçi eğitimine ve yenileme eğitimlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Dış Denetime Yetkili Birlikler/Merkez Birlikleri

Dış denetime yetkili birlikler/merkez birlikleri

MADDE 18 – (1) İlgili Bakanlıkça yetki verilmesi halinde bu Yönetmelik uyarınca yapılacak dış denetim, merkez birliği olan kooperatiflerde merkez birliği, merkez birliği kurulamamışsa ortağı olduğu birlik tarafından gerçekleştirilebilir. Dış denetime yetkili merkez birlikleri kendi ortakları dışındaki kooperatif ve birlikleri; birlikler de kendi ortakları dışındaki kooperatifleri denetleyemezler. Kooperatifler merkez birliğine/birliğe ortak olsalar dahi genel kurullarında alacağı kararla 14 üncü maddesinde yer alan diğer dış denetim seçeneklerini tercih edebilirler.

(2) İlgili Bakanlığın dış denetimle yetkilendireceği birlikler/merkez birliklerinin;

a) En az 7 ortak kooperatifinin bulunması,

b) Dış denetimi gerçekleştirebilecek kurumsal kapasiteye sahip olması, bu kapsamda dış denetimi gerçekleştirmek üzere denetim biriminde 16 ncı maddede belirtilen nitelikleri taşıyan ve ortağı olan dış denetime tabi birim kooperatif sayısı;

1) 500'ün altında olanlarda en az 1/20'si kadar,

2) 500-750 arası olanlarda 1/30'u kadar,

3) 750 ve üzeri olanlarda 1/40'ı kadar,

tam zamanlı dış denetimle görevli personel istihdam etmiş olması,

c) Denetim rehberinin yazılı olarak oluşturulması,

ç) Organizasyon, mekân, teknik donanım, belge ve kayıt düzeninin denetim faaliyetini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmesi için yeterli olması, şarttır.

(3) Dış denetime yetkili birlik/merkez birliği olmak için yapılan başvurular ilgili Bakanlık tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda olumlu bulunanlar, denetime yetkili birlik/merkez birliği olarak ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilir ve resmî internet sitesinde yayımlanır.

(4) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetimi yapacak denetçiler için öngörülen görev, yetki ve sorumluluklar birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimi yapacak denetimle görevli personel için de geçerlidir.

(5) Denetimle yetkili birliklerin/merkez birliklerinin ücret tarifeleri ilgili Bakanlıklar ile kurum ve kuruluşlarının görüşünü almak suretiyle Bakanlık tarafından yıllık olarak belirlenebilir.

(6) Birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimi yapacak denetimle görevli personelin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket etmesi halinde denetimle yetkili birliği/merkez birliği gerekli önlemleri almak zorundadır. Denetimle yetkili birlik/merkez birliği gerekli önlemleri almazsa yetkisi, ilgili Bakanlık tarafından geçici veya süresiz olarak kaldırılabilir. Yetkisi geçici veya süresiz olarak kaldırılan denetimle yetkili birliği/merkez birliği ihlali oluşturan durumun ortadan kalkması halinde yetkilendirilmek için tekrar ilgili Bakanlığa başvurabilir.

(7) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik ve merkez birlikleri 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabidir.

Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelin nitelikleri

MADDE 19 – (1) Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelde, 16 ncı maddede yer alan hususlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği yetkili makamlar tarafından kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerden veya yüksek okullardan mezun olmak.

b) Usul ve esasları Bakanlıkça belirlenecek sınavda başarılı olmak.

c) Sağlık durumu, her türlü iklim ve yolculuk koşullarına elverişli olmak.

(2) Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelin, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçi olması hali hariç, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir olması halinde birinci fıkra hükümleri bu kişiler için de uygulanır.

İlgili Bakanlığa sunulacak belgeler

MADDE 20 – (1) Denetimle yetkilendirilen birlik/merkez birliği, ilgili Bakanlığa, her yılın ocak ayında dış denetime tabi tutulacak kooperatiflerin bir listesini teslim etmek zorundadır.

(2) Ayrıca bu kuruluşlar her yıl yürüttükleri denetimler hakkında bilgileri içeren bir raporu ve denetimle ilgili diğer konular hakkındaki bilgileri ilgili Bakanlığa vermekle yükümlüdürler.

YEDİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Dış denetçinin çalışma yöntemi ve görevleri

MADDE 21 – (1) Dış denetçi; finansal tabloların kayıtlara uygun, doğru ve dürüst şekilde hazırlandığına ilişkin görüş oluşturabilmek amacıyla; öncelikle denetimin konusu ile sınırlı kalmak kaydıyla kooperatifi tanımak için faaliyetler hakkında bilgi toplayarak, denetim ve çalışma programını hazırlamak suretiyle denetimi planlar; yeterli, uygun nitelikte ve güvenilir kanıt toplar ve finansal tablolar ile diğer denetim konularına ilişkin sonuca ulaşır.

(2) Denetim planlarının hazırlanmasında ve denetimin yürütülmesinde risk unsurları öncelikle dikkate alınır. Risk düzeyinin yüksek olduğu sonucuna varılan alanlarda denetim faaliyetleri arttırılır.

(3) Dış denetçinin görevleri şunlardır:

a) 6102 sayılı Kanunda sayılan ticari defterlerin usulüne uygun bir şekilde tutulup tutulmadığını, gerekli onayların yaptırılıp yaptırılmadığını incelemek.

b) En az altı ayda bir kooperatif faaliyetleri hakkında bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli bir biçimde tutulmasını sağlamak amacıyla kooperatif defterlerini ve diğer evrakını incelemek.

c) Hatalı finansal raporlama ile kooperatif iş ve işlemlerinde usulsüzlüğe neden olabilecek risk unsurlarını belirlemek ve bu unsurları düzenli aralıklarla kontrol etmek.

ç) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarının mali açıdan ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını kontrol etmek.

d) Envanter işlemlerini kontrol etmek.

e) Kooperatifin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığını veya kooperatifin borca batık olup olmadığını kontrol etmek, sermaye karşılıksız kalmışsa karşılıksız kalan tutarı belirlemek.

f) Kooperatiflerin gelir gider farklarının dağıtımlarına ve giderlerin paylaşımına ilişkin hususlarda anasözleşmeye uygun hareket edilip edilmediğini incelemek.

g) Ortakları şahsen veya ek ödeme ile yükümlü olan kooperatiflerde, ortaklar listesinin usulüne uygun olarak oluşturulup oluşturulmadığını, pay defteri ile uyumlu olup olmadığını incelemek.

(4) Dış denetçi yaptığı denetim faaliyetleri esnasında kooperatif ortakları veya alacaklılar aleyhine telafisi güç veya imkânsız sonuçlar doğuracak bir hususu tespit ettiğinde, konuyu derhal yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bu hususa dış denetim raporunda ayrıca yer verilir.

(5) Dış denetçi, gerektiğinde açıklama yapmak üzere genel kurul toplantılarına katılır, ancak oy kullanamaz.

Tarım satış kooperatiflerinde dış denetim yapacakların görevleri

MADDE 22 – (1) Tarım satış kooperatiflerinde ve bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatifleri birliklerinde denetim yapacak dış denetçi 21 inci maddedeki görevlerin yanı sıra 8 inci maddede belirtilen görevleri de yerine getirmekle yükümlüdür.

Dış denetim teknikleri

MADDE 23 – (1) Dış denetçi, aşağıda sayılan tekniklerin bir kısmını veya hepsini ya da bunlara benzer diğer denetim tekniklerini kullanarak ve ikinci fıkrada belirtilen denetim standardındaki hükümleri kıyasen uygulayarak yeterli ve uygun kanıtları toplar.

a) Tetkik: İşletme içinden veya dışından elde edilen, basılı veya elektronik ortamda ya da başka bir depolama ortamında bulunan kayıt veya belgelerin incelenmesi ya da varlıkların

fiziki olarak incelenmesidir.

b) Gözlem: Bazı kanıtların elde edilmesi sürecinde, denetçinin hazır bulunması ve bu sürece nezaret etmesidir.

c) Dış teyit: Dış denetçinin, denetim konuyla ilgili üçüncü kişilerden fiziki, elektronik veya başka bir ortamda doğrudan yazılı yanıt şeklinde elde edilen denetim kanıtıdır.

ç) Sorgulama: Dış denetçinin, denetim sürecinde ilgililerden yazılı veya sözlü olarak bilgi almasıdır.

d) Kayıt sisteminin kontrolü: Örneklemeler yoluyla kaynak belgelerin seçilmesi ve bu belgelerden hareketle muhasebe kayıt ortamında detaylı inceleme yapılarak işlemlerle ilgili kayıtların doğruluğunun araştırılmasıdır.

e) Yeniden hesaplama: Kooperatife ait hesaplamaların dış denetçi tarafından doğrulanmasıdır.

f) Analitik prosedürler: Finansal ve finansal olmayan veriler arasındaki anlamlı ilişkilerin analiz edilmesi yoluyla finansal bilgilerin değerlendirilmesidir.

g) Örnekleme: İşlemler grubu içerisindeki kalemlerin bütünü hakkında bilgi edinilebilmesi için bu grup içerisinde yer alan bütünün özelliklerini gösterebilecek bazı kalemlerin seçilerek incelemeye alınmasıdır.

ğ) Yeniden uygulama: Aslen işletmenin iç kontrolünün bir parçası olarak uygulanmış olan prosedür veya kontrollerin, dış denetçi tarafından bağımsız bir şekilde yürütülmesidir.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca yürütülecek dış denetimlerde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Sınırlı Bağımsız Denetim Standardı (SBDS) 2400 kıyasen uygulanır. Mezkûr standardın kıyasen uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Dış denetçinin yetkileri

MADDE 24 – (1) Dış denetçi;

a) Kooperatif yönetim kurulundan ve bu kurulun bilgisi dâhilinde diğer kooperatif görevlilerinden, denetim için gerekli olan elektronik ortamdakiler dâhil olmak üzere bütün bilgilerin kendilerine verilmesini ve dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını isteme,

b) Kooperatif yönetim kurulunca düzenlenip onaylanan finansal tablolar ile yıllık faaliyet raporunun gecikilmeksizin kendisine ibrazını talep etme,

c) Kooperatifin defterlerini, yazışmalarını, belgelerini, varlıklarını, yükümlülüklerini, kasasını, kıymetli evrakını ve envanterini inceleme,

ç) Kooperatifin yönetim kurulundan, denetim çerçevesinde gerekli imkânların sağlanmasını isteme,

d) Denetim çerçevesinde üçüncü kişilerden fiziki, elektronik veya başka bir ortamda bilgi isteme,

yetkilerine sahiptir.

(2) Dış denetçinin bu Yönetmelikte yer alan denetim yetkileri sınırlandırılmaz. Dış denetçi, denetlenen kooperatif tarafından bu yetkilerin sınırlandırılması ya da haklı bir sebebin varlığı halinde, dış denetim sözleşmesini feshedebilir. Sözleşmenin feshi yazılı ve gerekçeli olmak zorundadır.

Dış denetçinin yükümlülükleri

MADDE 25 – (1) Dış denetçi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır:

a) Denetimlerini, 1163 sayılı Kanuna, bu Yönetmeliğe, mesleki etik ilkelere uygun bir şekilde ve özenle gerçekleştirmek.

b) Denetimi, dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmak.

c) Dış denetimi gerçekleştirirken, elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil olmak üzere, tüm belgeleri ekleriyle birlikte denetim dosyası haline getirmek.

ç) Denetim dosyasının aslına uygun bir nüshasını 10 yıl boyunca muhafaza etmek ve talep halinde ilgili Bakanlığa ibraz etmek.

d) Sır saklamakla ve denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak kullanmamak.

e) Gerektiğinde; genel kurul toplantılarına iştirak etmek ve denetim faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda genel kurula açıklamalarda bulunmak.

f) Dış denetim sözleşmesinin feshi halinde, yeni dış denetçiye verilmek üzere, fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları bir rapor haline getirerek yönetim kuruluna vermek.

g) Dış denetim sonuçlarını içeren raporunu ve varsa sözleşmesi feshedilmiş dış denetçinin elde ettiği sonuçlara ilişkin raporları genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna vermek.

ğ) Görevleri sırasında 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun veya 213 sayılı Kanunda yer alan adli veya idari ceza öngörülen bir hususu tespit ettiklerinde gecikmeksizin yetkili makamlara iletme.

(2) Dış denetçiler, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Kooperatiflerin yükümlülükleri

MADDE 26 – (1) Denetlenen kooperatifin yönetim kurulunun yükümlülükleri şunlardır:

a) Finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak gecikmeksizin dış denetçiye

vermek.

b) Bu kuruldan ve söz konusu kurulun bilgisi dâhilinde diğerk kooperatif görevlilerinden, denetim için gerekli olan elektronik ortamdakiler dâhil olmak üzere bütün bilgilerin dış denetçiye verilmesini ve dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını sağlamak.

c) Kooperatifin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının, envanterinininincelenerek denetlenebilmesi için dış denetçiye gerekli imkânları sağlamak.

ç) 1163 sayılı Kanuna uygun ve özenli bir denetim için gerekli olan bütün bilgi, belge ve defterler ile elektronik kayıtlarını, bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak dış denetçiye vermek, dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını sağlamak, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek.

(2) 25 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca yönetim kuruluna sunulan rapor, seçilen yeni dış denetçiye derhal verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Dış Denetçinin Seçimi ve Görevden Alınması

Dış denetçinin seçimi

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olan kooperatiflerde bir dış denetçi görev yapar.

(2) Dış denetçiler, 16 ncı maddede belirtilen nitelikleri taşıyanlar arasından, kuruluşta anasözleşmeyle, sonraki dönemlerde genel kurul kararıyla görev yapacağı hesap dönemi içerisinde seçilirler. Seçilen dış denetçinin görevi kabul etmemesi durumunda görev yapmak veya dış denetçiliğinin herhangi bir sebeple boşalması durumunda kalan sürede görev yapmak

üzere aynı genel kurulda yedek dış denetçi de seçilebilir.

(3) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, merkez birlikleri veya birlikler tarafından yapılan dış denetim hariç olmak üzere aynı dış denetçi bir kooperatifte en fazla 4 hesap dönemi görev yapabilir, tekrar görev alabilmesi için 2 yıl geçmiş olması gerekir.

Dış denetçinin görevden alınması

MADDE 28 – (1) Genel kurul haklı sebeplerin varlığı halinde dış denetçiyi görevden alabilir. Daha önce yedek dış denetçi seçilmemişse aynı genel kurulda yeni dış denetçinin seçimi zorunludur. Dış denetçinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara ve ilkelere uymaması, görevini ihmal etmesi veya kasten yerine getirmemesi, mevzuat hükümlerine aykırı olarak kooperatifin faaliyetlerini aksatacak davranışlarda bulunması ve benzeri sebepler haklı sebep sayılır.

Dış denetçiliğin boşalması

MADDE 29 – (1) Bir dış denetçinin ölümü, çekilmesi, görevini yapmaya engel hal oluşması, kısıtlılığına karar verilmesi, tarafsızlığının ortadan kalkması veya bu Yönetmelikte belirlenen şartlardan birini kaybetmesi gibi sebeplerle dış denetçiliğin boşalması ve varsa yedek dış denetçinin de denetim görevini herhangi bir sebeple yerine getirmesinin mümkün olmaması halinde yönetim kurulu yeni dış denetçiyi seçmek üzere genel kurulu bir ay içerisinde olağanüstü toplantıya çağırır.

Dış denetçinin tescil ve ilanı

MADDE 30 – (1) Dış denetçinin seçimi ile görevden alınması veya ayrılması ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. Dış denetçinin tescilinde aşağıdaki belgeler ticaret sicili müdürlüğüne sunulur:

a) Dış denetçinin seçimine ilişkin genel kurul kararının bir

örneği.

b) Dış denetçi ile yapılan denetim sözleşmesinin bir örneği.

c) 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinde sayılan denetçiliğe engel hallerden birinin kendisinde bulunmadığına ilişkin dış denetçinin yazılı beyanı.

(2) Yedek dış denetçi, ancak dış denetçinin görevi kabul etmemesi veya herhangi bir sebeple dış denetçiliğin boşalması durumunda ve birinci fıkradaki belgelerin ticaret sicili müdürlüğüne sunulması şartıyla dış denetçi olarak tescil edilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Dış Denetçinin Uyacağı Etik İlkeler

Mesleki şüphencilik

MADDE 31 – (1) Dış denetçi, finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin doğru olmayan hususlar içerebileceğini dikkate alarak, denetim sürecini mesleki şüphencilik anlayışıyla planlayarak yürütür.

Dürüslük ve tarafsızlık

MADDE 32 – (1) Dış denetçi, denetim çalışmalarında kooperatif yönetim kurulunun veya ilgili diğer kişilerin etkisinde kalmadan denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yürütmek zorundadır.

(2) Dış denetçi;

a) Ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalmak,

b) Dürüslük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkân vermemek,

c) Denetim sonucunda ulaştıkları görüşlerini, başkalarının doğrudan veya dolaylı çıkarlarını düşünmeksizin raporlarında

açıklamak,

zorundadır.

(3) Dış denetçinin, tarafsızlığını tehdit eden unsurlar ile bunlara karşı oluşturulan önlem mekanizmalarına hazırlayacağı raporda belgeleriyle birlikte yer vermesi zorunludur.

Tarafsızlığı ortadan kaldıran durumlar

MADDE 33 – (1) 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile (a) ilâ (h) bentlerinde belirtilen hususların varlığı bu Yönetmelik uyarınca denetim yapacak dış denetçinin tarafsızlığını ortadan kaldırır.

(2) Denetimle yetkili birlik/merkez birliğinde istihdam edilen denetçiler için 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenlenen, denetlenecek kooperatifle çalışılan birlik/merkez birliği arasındaki bağlantı tarafsızlığı ortadan kaldırmaz.

(3) Dış denetçi, dış denetimini yaptığı kooperatife, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dâhil, danışmanlık veya hizmet veremez.

Mesleki yeterlik ve özen

MADDE 34 – (1) Dış denetçi, denetimin planlanması, yürütülmesi, sonuçlandırılması ve denetim sonucunda düzenlenecek raporların hazırlanması safhalarında gerekli dikkat ve özeni göstermek zorundadır.

(2) Dış denetçi, denetim faaliyetini yürütürken sınırlı güvence için yeterli miktarda, uygun nitelikte ve güvenilir kanıt toplayarak özen ve titizlikle inceleme yapmak, ulaştığı sonuç ve görüşünü, düzenleyeceği denetim raporunda açıklamak zorundadır.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 35 – (1) Dış denetçi ve dış denetçinin yanında çalışanlar ile dış denetçiye dışarıdan hizmet verenler, faaliyetleri sırasında öğrendikleri ve açıklanmasında kooperatifin veya ortakların şahısları için zarar umulan hususları kooperatif ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar, bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatlerine kullanamazlar.

(2) Mevzuat gereği yapılan ilan ve duyurular sır sayılmaz.

(3) Her türlü adlî veya idari inceleme ve soruşturma hallerine ilişkin olarak, sır sayılan bilgilerin yetkililere verilmesi sır saklama yükümlülüğüne aykırılık oluşturmaz.

Faaliyet sınırlamaları ve reklam yasağı

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetim yapanlar, denetimini yaptıkları kooperatiflerin faaliyet konuları ile ilgili olarak denetim faaliyetinin yapıldığı dönemde ve bu dönemi takip eden bir yıl içinde ticari faaliyetlerde bulunamaz, bu konularda faaliyet gösteren ticari teşekküllerde yönetici olamaz.

(2) Dış denetçi, başka bir dış denetçi tarafından denetlenen bir kooperatifin aynı döneme ilişkin dış denetim hizmetini kabul edemezler.

(3) Dış denetçi doğrudan veya dolaylı olarak reklam yapamaz, reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamaz. Ancak, dış denetçi, meslek etiğine uygun şekilde tanıtıcı bilgiler içeren broşürler hazırlayıp dağıtabilir, mesleki konularda bilimsel nitelikte yayın yapabilir ya da mesleki konularda seminer, konferans gibi toplantılar düzenleyebilir veya eğitim verebilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen faaliyetler yürütülürken;

a) İşin sonucu ile ilgili vaat ve taahhütlerde bulunulmaması,

b) İşin gerektirdiği ciddiyette ve ölçüde davranılması,

c) Abartılmış hissi, sağlıklı bir karar alınması için duyurulması zorunlu olan bilgilerin gizlenmesi gibi gerçeğe uymayan ve kamuoyunu aldatıcı ve yanıltıcı, deneyim noksanlıklarını istismar edici söz, görüntü ve bilgi unsurlarına yer verilmemesi veya bu izlenimin oluşturulmaması,

ç) Yapılabilecek iş ve hizmetler konusunda somut temeli olmayan bekleyişler oluşturulmaması,

d) Dış denetçinin başka bir dış denetçiyle karşılaştırılmaması,

gerekir.

(5) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ile kooperatifler arasında bu Yönetmelik uyarınca yapılacak denetimlere ilişkin sözleşmelerde, yürütülecek denetimin bir bağımsız denetim olmadığına açıkça belirtildiği ifadeye yer verilir.

Dış denetçilerin uyacakları etik kurallar

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yürütülecek dış denetimlerde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan bağımsız denetçiler için etik kurallar kıyasen uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Dış Denetim Raporu

Dış denetim raporunun hazırlanması ve genel kurula sunulması

MADDE 38 – (1) Dış denetim raporu ortakların denetim faaliyetleri ve sonuçları hakkındaki bilgilere tam ve doğru bir şekilde ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda hazırlanır. Dış denetçi denetim raporunda; olumlu görüş, sınırlı olumlu görüş, olumsuz görüş bildirebilir veya şartların gerektirmesi halinde görüş bildirmekten kaçınabilir. Raporda; yanıltıcı, abartılı

ve yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez. Raporda mümkün olan en basit kavram ve terimler kullanılır, tereddüde neden olabilecek belirsiz ifadelerden kaçınılır. Teknik terim kullanılması gereken yerlerde, herkesin kolayca anlamasına imkân verecek şekilde açıklamalar yapılır.

(2) Dış denetçi, bu Yönetmelik uyarınca gerçekleştirdiği tüm denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemiş olduğu denetim planınının, kooperatif yetkilileri ile birlikte düzenlenen tutanakların ve eklerinin, tespit ettiği aykırılıklara ilişkin belgelerin ve denetim kapsamında gerekli görülen diğer belgelerin birer örneklerini denetim raporuna eklemek zorundadır.

(3) Dış denetim raporu, hesap döneminin sonundan itibaren en geç üç ay içerisinde hazırlanarak genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna teslim edilir. Ancak her halde dış denetim raporları, denetimi yapılan kooperatifin genel kurul toplantısı yapmasını engellemeyecek şekilde sunulur.

(4) Yönetim kurulu, dış denetim raporunu genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, kooperatifin merkez ve şubelerinde ortakların incelemesine hazır bulundurmakla yükümlüdür. Ayrıca rapor yönetim kurulu tarafından K00PBİS'e yüklenir.

(5) Dış denetim raporu, görüş başlığı altında aşağıdaki hususları içerir:

a) Denetim konusunda belgelerle kayıtlar arasında önemli sayılabilecek herhangi bir uyumsuzluğun veya aykırılığın bulunmadığı durumlarda olumlu görüş.

b) Denetim konusunda belgelerle kayıtlar arasında önemli uyumsuzluklar veya aykırılıklar bulunduğu ya da yeterli ve uygun denetim kanıtı toplanamadığı, ancak bunların denetim konusunun genelini etkilemediği durumlarda sınırlı olumlu görüş.

c) Yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edildikten sonra, belgelerle kayıtlar arasında tespit edilen uyumsuzlukların veya aykırılıkların, önemli olduğu ve denetim konusunun genelini etkilediği durumlarda olumsuz görüş.

ç) Denetim konusunun genelini etkileyen önemli hususlarda denetim görüşüne dayanak olacak yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilemediği durumlarda ya da yeterli kanıt toplanmasına rağmen görüş oluşturmayı engelleyen belirsizliklerin sonradan ortaya çıktığı durumlarda görüş bildirmekten kaçınıldığına ilişkin görüş.

Dış denetim raporunun asgari içeriği

MADDE 39 – (1) Denetim yetkisi verilen birlik ve merkez birliklerinin denetlenmelerine ilişkin hazırlanacak raporun Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye denetim standartlarına göre düzenlenmesi şarttır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında dış denetimi yapılacak kooperatifler hakkında hazırlanacak dış denetim raporu asgari olarak aşağıdaki hususları içerir:

a) Denetim yapılan kooperatifin hesap dönemine ilişkin bilgiler.

b) Dış denetimin planlanmasına, risk faktörlerinin belirlenmesine ve yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin açıklamalar.

c) Kooperatifin tabi olduğu mevzuat gereği hazırlaması gereken finansal tablolarına ilişkin tespit ve değerlendirmeler ile dış denetçi görüşü.

ç) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun mali mevzuata uygunluğuna ilişkin tespit ve değerlendirmeler.

(3) Dış denetçi, kooperatifin finansal tablolarına ilişkin

görüşünde, finansal tabloların gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılıp çıkarılmadığı hususunda bir kanaat belirtir. Dış denetçinin ulaştığı kanaatin dış denetim raporunda yer verilen bilgi ve belgelerle uyumlu olması şarttır.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim raporlarının değiştirilmesi

MADDE 40 – (1) Kooperatifin finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetim raporunun sunulmasından sonra değiştirilmişse ve değişiklik denetim raporunu etkileyebilecek nitelikteyse, finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu yeniden denetlenir. Yeniden denetleme ve bunun sonucu, raporda özel olarak açıklanır. Denetleme organı üyeleri ve dış denetçiler görüşlerinde yeniden denetimi yansıtan uygun eklere yer verirler.

Bakanlığın yetkisi

MADDE 41 – (1) Bakanlık, ilgili Bakanlıkların görüşünü alarak:

a) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenler, ortaya çıkacak tereddütleri giderir, dış denetime ilişkin standartlar ve ilkeler belirleyebilir ve rehberler yayımlayabilir.

b) Dış denetçilerin ücret tarifelerini, kooperatif ölçeklerini de göz önünde bulundurarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü almak suretiyle belirleyebilir.

c) Dış denetimle yetkili birliklerin/merkez birliklerinin ücret tarifelerini, kooperatif ölçeklerini de göz önünde bulundurarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü almak suretiyle belirleyebilir.

ç) Bir dış denetçinin ülke ve il genelinde en fazla kaç kooperatifte denetim yapabileceğini belirleyebilir.

İlgili Bakanlığın yetkisi

MADDE 42 – (1) İlgili Bakanlık:

a) Kooperatiflerin işlem ve hesaplarını denetim elemanlarına veya denetim için görevlendireceği personele denettirir.

b) 18 inci madde kapsamında dış denetim yapma yetkisi verilecek birlikleri/merkez birliklerini belirler, bunların yetkisini geçici veya süresiz olarak kaldırabilir.

c) Dış denetçilerin bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak ihbar, şikâyet, bildirim gibi durumlarda ve gerekli gördüğü diğer hallerde inceleme ve denetim yapabilir.

Dış denetime tabi kooperatiflerin takibi

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelik gereğince dış denetime tabi kooperatiflerin takibi il müdürlüğü tarafından yapılır.

Mevcut denetleme organı üyelerinin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kooperatiflerin mevcut denetleme organı üyeleri için yapılacak ilk seçimlere kadar 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü uygulanmaz.

Muafiyet

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde birlik/merkez birliğinde halihazırda denetimle görevli olanlar veya bu kuruluşlarda en az beş yıl denetim görevi yapmış olanlar bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki şartlardan muaftır.

Yürürlük

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 13 ilâ 18 inci ve 20 ilâ 39 uncu maddeleri 1/1/2023 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/6)

Altın Hesaplarından TL Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşüm (Sayı: 2022/6) 01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31737 Türkiye Cumhuriyet Merkez...

**Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de
Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/6)**

Tarih: 1 Şubat 2022

**Altın Hesaplarından TL Mevduat ve Katılma
Hesaplarına Dönüşüm (Sayı: 2022/6)**

01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31737

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

MADDE 1 – 29/12/2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ \(Sayı: 2021/16\)](#)’in 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Merkez Bankası, bankanın mevduat hesabına uygulayacağı azami faiz oranını belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 2 – Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
29/12/2021	31704
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
1- 31/12/2021	31706
2- 11/1/2022	31716

Şubat 2022 Vergi Takvimi

Şubat 2022 Vergi Takvimi İlk Tarih Son Tarih
VERGİLER/HARÇLAR/BİLDİRİMLER VE DİĞERLERİ 01/02/2022
09/02/2022 16-31 Ocak 2022 Dönemine Ait Noterlerce Y...

Şubat 2022 Vergi Takvimi

Tarih: 1 Şubat 2022

Şubat 2022 Vergi Takvimi

İlk Tarih	Son Tarih	VERGİLER/HARÇLAR/BİLDİRİMLER VE DİĞERLERİ
01/02/2022	09/02/2022	16-31 Ocak 2022 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödemesi
01/02/2022	10/02/2022	16-31 Ocak 2022 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Ticaret Sicili Harçları Bildirimi Verilmesi ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Alkollü İçecekler, Alkolsüz İçecekler, Tütün Mamulleri ve Makaronlara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Dayanımlı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

İlk Tarih	Son Tarih	VERGİLER/HARÇLAR/BİLDİRİMLER VE DİĞERLERİ
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Motorlu Taşıtl Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	15/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
01/01/2022	17/02/2022	2021 IV. Geçici Vergi Dönemine (Ekim-Kasım-Aralık) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2022	17/02/2022	2021 IV. Geçici Vergi Dönemine (Ekim-Kasım-Aralık) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2022	21/02/2022	2022 Yılına İlişkin Değerli Konut Vergisinin Beyanı
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

İlk Tarih	Son Tarih	VERGİLER/HARÇLAR/BİLDİRİMLER VE DİĞERLERİ
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	21/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
16/02/2022	24/02/2022	1-15 Şubat 2022 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödemesi
16/02/2022	25/02/2022	1-15 Şubat 2022 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Mükellefleri İçin Turizm Payının Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Dijital Hizmet Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

İlk Tarih	Son Tarih	VERGİLER/HARÇLAR/BİLDİRİMLER VE DİĞERLERİ
01/12/2021	28/02/2022	Aylık Yükleme Tercihinde Bulunmuş Mükelleflerin, Kasım 2021 Dönemine Ait Elektronik Defter Beratlarının Yüklenmesi
01/01/2022	28/02/2022	2022 Yılı Değerli Konut Vergisi 1. Taksit Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ile Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	28/02/2022	Ocak 2022 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/02/2022	05/05/2022	Aylık Yükleme Tercihinde Bulunmuş Mükelleflerin, Ocak 2022 Dönemine Ait Elektronik Defter Beratlarının Yüklenmesi
01/02/2022	31/05/2022	Geçici Vergi Dönemleri Bazında Yükleme Tercihinde Bulunmuş Mükelleflerin, Ocak 2022 Dönemine Ait Elektronik Defter Beratlarının Yüklenmesi

Kaynak: GİB

Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/7)

Yurt Dışı Vatandaşlar (YUVAM) Hesapları (Sayı: 2022/7) 01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31737 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Amaç ve k...

Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğ (Sayı: 2022/7)

Tarih: 1 Şubat 2022

Yurt Dışı Vatandaşlar (YUVAM) Hesapları (Sayı: 2022/7)

01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31737

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, yurt dışında yerleşik vatandaşların yurt dışı bankalardan transfer ettikleri döviz tutarları karşılığında bankalarda açtıracakları döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonlarınının Türk lirası

cinsinden Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) hesaplarına dönüştürülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 14/1/1970 tarihli ve [1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun](#) 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (b) ve (g) alt bentleri ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve [5411 sayılı Bankacılık Kanununun](#) 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

b) Dönüşüm kuru: Döviz tevdiat hesapları ve döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında bulunan dövizin Türk lirasına çevrildiği gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu,

c) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

ç) Vade sonu kuru: YUVAM hesabının vadesinde Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu,

d) Yurt dışında yerleşik vatandaş: Yurt dışında oturma veya çalışma izni ya da hakkı bulunan veya adres kayıt sisteminde yerleşim yeri bilgisi olarak yurt dışı adresi kayıtlı olan 18 yaşından büyük Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile 29/5/2009 tarihli ve [5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun](#) 28 inci maddesi uyarınca Mavi Kart verilenleri,

e) Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesabı: (d) bendinde tanımlanan kişilerin yurt

dışı bankalardan transfer ettikleri döviz tutarları karşılığında bankalarda açtıracakları döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonlarının Türk lirasına dönüştürülmesi suretiyle açılan ve Merkez Bankasınca belirlenen usule göre ilave getiri sağlanan vadeli mevduat ve katılma hesaplarını,

ifade eder.

YUVAM hesabı genel hükümleri

MADDE 4 – (1) YUVAM hesaplarının vadeleri Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir.

(2) YUVAM hesaplarına dönüştürülen döviz tutarları üzerinden anaparasına vade gruplarına göre sağlanacak ilave getirinin oranları ve usulü Merkez Bankasınca yayımlanacak usul ve esaslarda belirlenir. İlave getiri döviz bazında anaparanın Türk lirası karşılığı üzerinden hesaplanır ve Türk lirası olarak ödenir.

YUVAM hesabı açılması

MADDE 5 – (1) Yurt dışında yerleşik vatandaşların ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilerek YUVAM hesabı açılır.

(2) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizler, Merkez Bankasınca dönüşüm kuru üzerinden satın alınır ve karşılığı Türk lirası ilgili bankaya aktarılır.

(3) Bankanın mevduat hesabına uygulayacağı faiz oranı Merkez Bankasınca belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının altında olamaz. Katılma hesabına sağlanacak getirinin Merkez Bankasının katılım bankaları ile açık piyasa işlemleri kapsamında yaptığı bir hafta vadeli geri satım vaadi ile alım işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki

farkı katılım bankacılığı esasları çerçevesinde katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için Merkez Bankasınca ödeme yapılmaz.

Vade sonu işlemleri

MADDE 6 – (1) Vade sonunda YUVAM hesabı sahibine anapara ile faiz, katılma hesabı sahibine ise vade sonundaki katılma hesabı bakiyesi banka tarafından ödenir.

(2) Vade sonunda hesap sahibinin vade sonu kuru üzerinden hesaplanan döviz bazında anaparası ile Merkez Bankasınca sağlanacak ilave getiri tutarı toplamını elde etmesi esastır. Katılma hesaplarında katılım bankacılığı esasları geçerlidir.

(3) Vade sonu kurunun dönüşüm kurundan yüksek olması ve kur farkı üzerinden hesaplanan tutarın banka tarafından ödenecek faiz/kâr payından yüksek olması durumunda, kur farkı üzerinden hesaplanan tutardan faiz veya kâr payı düşülerek hesaplanan tutar ile Merkez Bankasınca sağlanacak ilave getiri tutarı Merkez Bankasınca mevduat veya katılma hesabı sahibine ödenmek üzere ilgili bankaya aktarılır.

(4) Vadeden önce çekim yapılması durumunda Merkez Bankasınca kur farkı ve ilave getiri tutarı ödenmez.

İstisnalar

MADDE 7 – (1) 16/10/2006 tarihli ve 2006/11188 sayılı [Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Bakanlar Kurulu Kararının](#) 4 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 10/2/2020 tarihli ve 31035 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları Hakkında Tebliğ \(Sayı: 2020/3\)](#)’in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi ve dördüncü fıkrası hükümleri bu Tebliğ kapsamında açılacak Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar 01/02/2022
01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 31737
Ticaret Bakanlığından: MADDE 1 – 10/1/2015 tarihl...

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarih: 1 Şubat 2022

**Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar
01/02/2022**

01 Şubat 2022 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 31737

Ticaret Bakanlığından:

MADDE 1 – 10/1/2015 tarihli ve 29232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin](#) 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesine aşığıdaki fıkra eklenmiştir.

“(10) Bir mal veya hizmete ilişkin olarak tüketicinin satın alma davranışı ve diğer kişisel verileri analiz edilerek sunulan fiyatın kişiselleştirilmiş fiyat olduğu kabul edilir. Tüketiciiye bu şekilde bir fiyat sunulması durumunda, bu hususa ilişkin bilgi ile o mal veya hizmet ile ilgili olarak satıcı veya sağlayıcı tarafından belirlenen güncel satış fiyatına ve kişiselleştirilmiş fiyata aynı alanda yer verilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına “reklamlarda;” ibaresinden sonra gelmek üzere “indirimden önceki fiyat,” ibaresi eklenmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrası aşığıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(3) Bir mal veya hizmetin indirimden önceki satış fiyatının tespitinde indirimin uygulandığı tarihten önceki otuz gün içinde uygulanan en düşük fiyat esas alınır. Meyve ve sebze gibi çabuk bozulabilen mallara ilişkin reklamlarda indirimin miktarı veya oranı hesaplanırken, indirimli fiyattan bir önceki fiyat esas alınır. Bu hususlara ilişkin ispat külfeti reklam verene aittir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesine aşığıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bir mal veya hizmetin bağlı kredi ile satışa sunulduğunun belirtildiği reklamlarda kredinin vadesine, faiz oranına,

tüketicilere toplam maliyetinin aylık ve yıllık yüzde değerine ve geri ödeme koşullarına reklamın yayınlandığı alanda ya da bir bağlantı veya uyarı işareti ile tüketicilerin yönlendirilerek ayrıntılı bilgi alabileceği bir internet sitesinde veya açılır ekranda yer verilir.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 26 – (1)** İlaçlar, beşeri tıbbi ürünler, tıbbi cihazlar, sağlık hizmetleri, gıdalar, takviye edici gıdalar, kozmetik ve temizlik ürünleri, biyosidal ürünler, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin reklamları, ilgili mevzuatında yer alan reklam ve tanıtımla ilgili diğer hükümlere de uygun olmalıdır.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğe 28 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Sıralama uygulamaları

MADDE 28/A – (1) İnternet ortamında satışa sunulan bir mal veya hizmetin fiyat, nitelik ve benzeri hususlarında karşılaştırma yapılarak sıralama yapılması durumunda, sıralamanın hangi ölçütler dikkate alınarak oluşturulduğuna ilişkin bilgiye aynı alanda ya da bir bağlantı veya uyarı işareti ile tüketicilerin yönlendirilerek ayrıntılı bilgi alabileceği açılır ekranda kolayca görünebilecek şekilde yer verilir.

(2) Reklam veya sponsorluk ve benzeri anlaşmalara dayanılarak gösterilen sıralama sonuçlarında reklam ibaresine yer verilmesi zorunludur.

Tüketici değerlendirmeleri

MADDE 28/B – (1) İnternet ortamında, satıcı ve sağlayıcılar ya da bunlar adına mesafeli sözleşme kurulmasına aracılık eden aracı hizmet sağlayıcıları tarafından, tüketicilerin bir mal

veya hizmete ya da satıcı veya sağlayıcılara ilişkin değerlendirme yapmasına imkân sağlanması durumunda; bu değerlendirmelerin, sadece ilgili mal veya hizmeti satın alanlar tarafından yapılmasına izin verilir.

(2) Bu değerlendirmelerin yayınlanmasına ilişkin belirlenen esas ve kurallara değerlendirmelerin yayınlandığı alanda ya da bir bağlantı veya uyarı işareti ile tüketicilerin yönlendirildiği açılır ekranda yer verilir.

(3) Tüketici değerlendirmeleri, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra olumlu ya da olumsuz ayrımı yapılmaksızın en az bir yıl süre ile herhangi bir yönlendirme yapılmadan tarih, değerlendirme notu, satıcı veya sağlayıcıya göre sıralanma gibi objektif bir ölçüte göre yayınlanır. Belirlenen esas ve kurallar çerçevesinde yayınlanmasına izin verilmeyen tüketici değerlendirmelerine ilişkin hususlar değerlendirmeyi yapan tüketiciye derhal bildirilir.

(4) İlgili mevzuatına aykırı sağlık beyanı içeren tüketici değerlendirmeleri yayınlanamaz.

(5) Değerlendirme yapılan mal veya hizmet ile ilgili yaşanan tüketici mağduriyetinin satıcı veya sağlayıcı tarafından giderildiğinin tüketici ya da satıcı veya sağlayıcı tarafından bildirilmesi halinde bu durum, gerekli doğrulama yapıldıktan sonra ilk değerlendirmeyle aynı yerde gecikmesizin yayınlanır.

(6) Bir mal veya hizmetin satışını artırmak amacıyla doğru olmayan değerlendirmelerin yapılmasına ya da mal veya hizmeti onaylayan ifadelerin kullanılmasına yönelik gerçek veya tüzel kişiyle anlaşma yapılamaz ya da hizmet satın alınamaz.

Tüketici şikâyetlerinin yayınlamasına ilişkin uygulamalar

MADDE 28/C – (1) Esas faaliyet alanı internet ortamında bir mal veya hizmete ya da o mal veya hizmetin satıcı veya sağlayıcılarına ilişkin değerlendirme niteliğindeki tüketici şikâyetlerinin yayınlanmasına imkân sağlamak olan şikâyet

platformları tarafından 28/B maddesinde belirtilen yükümlülöklere ilave olarak;

a) Hakkında değerlendirme yapılan satıcı veya sağlayıcılara, değerlendirmenin yayınlanmasından önce açıklama yapma veya cevap verme hakkını kullanabilmeleri için en az yetmiş iki saat süre tanınır.

b) Değerlendirmeler, bu süre dolmadan önce veya gerçeği yansıtmadığının anlaşılması halinde yayınlanmaz.

c) Değerlendirmeye ilişkin açıklama yapma ve cevap verme hakkını kullanacak olan satıcı veya sağlayıcılara platforma üyelik, ücret alma ve benzeri uygulamalara bağlı olmaksızın etkin bir iletişim yöntemi sağlanır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğe aşığıdaki ek madde eklenmiştir.

“Kılavuzların hazırlanması

EK MADDE 1 – (1) Reklam Kurulu tarafından ticari reklam ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik kılavuzlar hazırlanır ve Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yayınlanır. Yayınlanan kılavuz hükümleri, bu Yönetmelik ile birlikte uygulanır.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Gümrük ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin “Haksız Ticari Uygulama Olarak Kabul Edilen Örnek Uygulamalar” başlıklı ekinde yer alan “A-Aldatıcı Ticari Uygulamalar” başlıklı bölümündeki on dokuzuncu bent yürürlükten kaldırılmış ve aynı bölüme aşığıdaki bentler eklenmiştir.

“21) Satın alma sürecini otomatikleştiren bir yazılım kullanmak suretiyle spor, tiyatro, söyleşi gibi etkinlik biletlerini, belirlenen limitlerin dışında satın alarak tüketicilere yeniden veya daha yüksek fiyatla satışı sunmak.

22) İnternet ortamında bir mal veya hizmete ilişkin yönlendirici ara yüz tasarımları, seçenekler ya da ifadeler gibi araçlarla tüketicilerin karar verme veya seçim yapma iradesini olumsuz etkileyen ya da normal şartlar altında vereceği kararda satıcı veya sağlayıcı lehine değişikliklere yol açmayı hedefleyen yöntemler kullanmak.”

MADDE 10 – Bu Yönetmelik 1/3/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11 – Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	10/1/2015	29232
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1-	25/12/2015	29573
2-	4/1/2017	29938
3-	31/12/2017	30287
4-	31/8/2018	30521
5-	28/12/2018	30639
6-	12/10/2019	30916
7-	3/2/2021	31384